

พฤติกรรมกรรรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการ
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต
ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.

นางสาวณัฐชา อัสวปริดาสกุล

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการตลาด สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2554

**The Behavior and Satisfaction of Listener of Program in Radio Thailand,
Phuket Province on F.M. 96.75 MHz.**

Miss Natcha Ausawapreedasakul

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Marketing

School of Management Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2011

หัวข้อการศึกษาคลื่นคว่ำอิสระ พหุคูณการรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.

ชื่อและนามสกุล นางสาวณัฐชา อัสวปรีดาสกุล

แขนงวิชา การตลาด

สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์อุทตนา ชรรณเจริญ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2555

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์อุทตนา ชรรณเจริญ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อติลล่ำ พงศ์ยี่ห่อ)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมพงษ์ มีสมนัย)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ พฤติกรรมการรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.

ผู้ศึกษา นางสาวนัฐษา อัสวปริดาสกุล รหัสนักศึกษา 2533003618 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การตลาด)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ยุทธนา ธรรมเจริญ **ปีการศึกษา** 2554

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) พฤติกรรมการรับฟังของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. (2) ความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. และ (3) ข้อเสนอแนะของผู้ฟังต่อการนำเสนอรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. จาก 17 ตำบล 3 อำเภอ โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า (1) ผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. ส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี มีอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา ช่วงเวลาที่ฟังเวลา 18.01-21.00 น. สถานที่ที่ฟังคือ ที่บ้าน ชอบฟังรายการชน ไซน์เรดิโอ และรายการภูเก็ตวไรตี้ อยู่ในระดับมาก (2) ผู้ฟังรายการมีความพึงพอใจต่อรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. อยู่ในระดับมาก และ (3) ข้อเสนอแนะด้านรายการพบว่า ควรเพิ่มเวลารายการชน ไซน์เรดิโอ และรายการภูเก็ตวไรตี้ เพิ่มรายการเกมส์ลุ้นรางวัล และควรปรับปรุงสัญญาณออกอากาศให้ชัดเจนขึ้น

คำสำคัญ พฤติกรรมการรับฟัง ความพึงพอใจ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดภูเก็ต

Independent Study title: The Behavior and Satisfaction of Listener of Program in Radio Thailand, Phuket Province on F.M. 96.75 MHz.

Author: Miss Natcha Ausawapreedasakul; **ID:** 2533003618; **Degree:** Master of Business Administration (Marketing); **Independent Study advisor:** Yutthana Thamcharoen, Associate Professor;
Academic year: 2011

Abstract

This study aimed to examine: (1) listening behaviors of the listeners to Radio Thailand System in Phuket with F.M. frequency of 96.75 MHz.; (2) the satisfaction of listeners; and (3) recommendations of the listeners on the presentation of Radio Thailand in Phuket with F.M. frequency of 96.75. MHz.

This was a survey research. The samples consisted of 300 listeners to Radio Thailand in Phuket Province with F.M. frequency of 96.75 MHz. from 17 subdistricts in 3 districts by accidental sampling. The research instrument to collect data was a questionnaire. The statistics used for research data analysis were percentage, mean, and standard deviation.

The results of the research were that: (1) the majority listeners were under 25 years old, were student/undergraduate. They mainly listened between 06.01 pm to 09.00 pm at their residences. They listened to radio program on Sunshine Radio Program and Phuket Variety Program at the high level; (2) the listeners' satisfaction towards Radio Thailand, Phuket Province F.M. 96.75 MHz. was at the high level; and (3) the samples suggested that the broadcasting time of Sunshine Radio Program and Phuket Variety Program should be increased as well as, more game show programs. The broadcasting signal should be clearer adjusted.

Keywords: Listening behavior, Satisfaction, Radio Thailand Phuket Province.

กิตติกรรมประกาศ

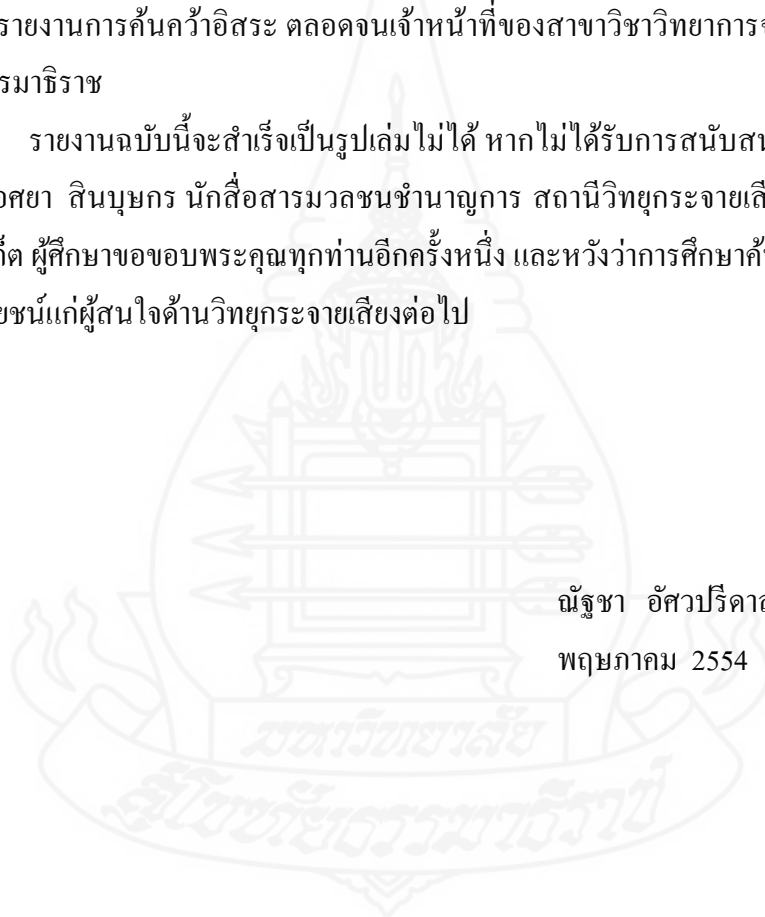
การจัดทำรายงานการค้นคว้าอิสระเรื่อง “พฤติกรรมการรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.” ฉบับนี้กว่าจะสำเร็จลุล่วงลงได้ ผู้ศึกษาต้องใช้ความวิริยะ อุตสาหะอย่างสูงในการรวบรวมเรียบเรียงข้อมูลที่ค้นคว้ามาได้ และจากประสบการณ์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน

ผู้ศึกษาขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ยุทธนา ธรรมเจริญ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำการจัดทำรายงานการค้นคว้าอิสระ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

รายงานฉบับนี้จะสำเร็จเป็นรูปเล่มไม่ได้ หากไม่ได้รับการสนับสนุนการค้นคว้าข้อมูลจากนางไอศยา สีนบุษกร นักสื่อสารมวลชนชำนาญการ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณทุกท่านอีกครั้งหนึ่ง และหวังว่าการศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจด้านวิทยุกระจายเสียงต่อไป

ณัฐชา อัสวปรีดาสกุล

พฤษภาคม 2554

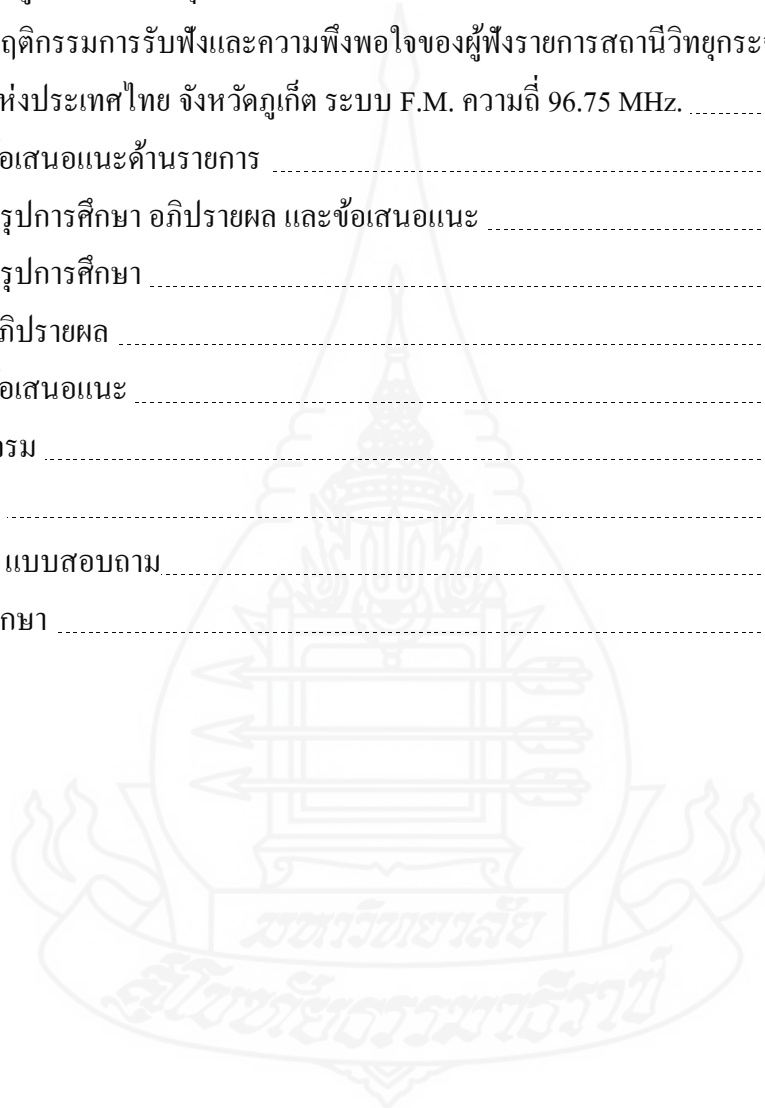

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
กรอบแนวคิดการศึกษา	7
สมมติฐานการศึกษา	7
ขอบเขตการศึกษา	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง	9
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร	30
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.	36
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ	39
แนวคิดเกี่ยวกับการรับฟังรายการ	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	50
พฤติกรรมกรรรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.	53
ข้อเสนอแนะด้านรายการ	56
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
สรุปการศึกษา	59
อภิปรายผล	60
ข้อเสนอแนะ	64
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	71
ก แบบสอบถาม	72
ประวัติผู้ศึกษา	76

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	50
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	51
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ	51
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน	52
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา	52
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของช่วงเวลาของกลุ่มตัวอย่างฟังรายการของสถานีวิทยุ กระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.	53
ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างรับฟังรายการของสถานีวิทยุ กระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.	54
ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของประเภทรายการที่กลุ่มตัวอย่างรับฟังจากสถานีวิทยุ กระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.	54
ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของรายการที่กลุ่มตัวอย่างชอบฟังมากที่สุดจากสถานีวิทยุ กระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.	55
ตารางที่ 4.10 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของ กลุ่มตัวอย่างต่อรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.	56
ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะด้านรายการที่กลุ่มตัวอย่างมีต่อรายการ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.	57

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 แสดงการแปรรูปคลื่น เอฟ เอ็ม.....	2
ภาพที่ 1.2 แสดงการแพร่คลื่นตรง.....	2
ภาพที่ 1.3 กรอบแนวคิดการศึกษา.....	7

บทที่ 1

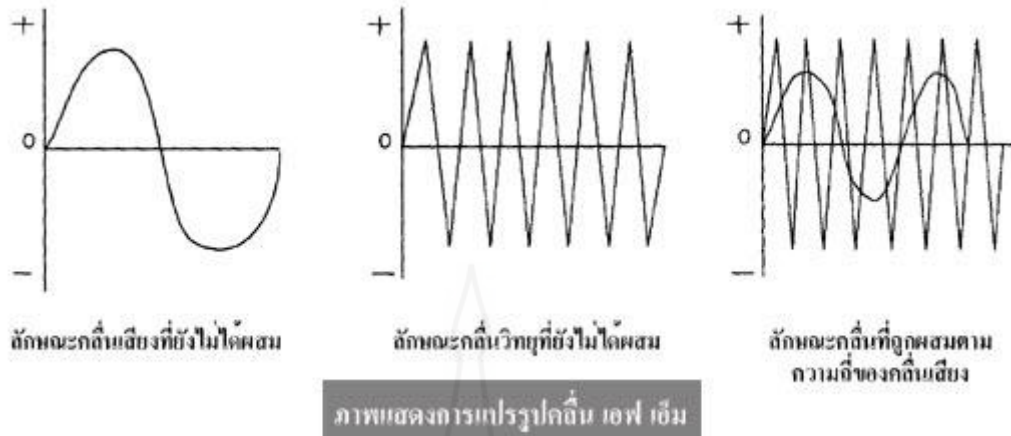
บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความหมายของวิทยุกระจายเสียง คำว่า “วิทยุกระจายเสียง” (Radio Broadcasting) เป็นคำที่ใช้กันมาเป็นเวลานาน โดยจัดว่าเป็นสื่อมวลชนที่มีกำเนิดในโลกด้วยการค้นคว้าทดลองโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการค้นคว้าทดลองนั้นไปใช้งานให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม มิใช่อุบัติขึ้นในโลกด้วยเหตุบังเอิญไปพบเข้าเหมือนการค้นพบทางวิทยาศาสตร์บางอย่างคำว่า “วิทยุกระจายเสียง” เดิมทีเดิยเรายังไม่มีคำใช้เรียกกันเป็นภาษาไทย จอมพลเรือ ๑ กรมพระยานครสวรรค์วรพินิต ทรงใช้วิธีเรียกทับศัพท์ว่า “Radio Telegraph” ว่า “เรดิโอโทรเลข” ต่อมาภายหลังสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงบัญญัติใช้คำว่า “วิทยุ” แทนคำว่า “เรดิโอ” ต่อมาราชบัณฑิตยสถานจึงได้ให้ใช้คำเต็มๆ เป็นทางการว่า “วิทยุกระจายเสียง” ซึ่งมีความหมายตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Radio Broadcasting” นั่นเอง สำหรับคำว่า “เรดิโอ” มีความหมายว่า “วิทยุ”

ซึ่งในศัพทานุกรมสื่อสารมวลชนได้ให้ความหมายไว้ว่า “การใช้คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า” (Electromagnetic Wave) หรือคลื่นวิทยุเพื่อส่งออกอากาศ (Transmit) หรือเพื่อรับสัญญาณไฟฟ้า (Electrical Signals) โดยไม่ต้องใช้สายต่อเชื่อมระหว่างกัน (Wireless) ในความหมายอย่างกว้างหมายถึง วิทยุ วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรภาพ ซึ่งเป็นรูปแบบของโทรคมนาคมซึ่งสื่อสารกันทางวิทยุ นั้นมีองค์ประกอบสำคัญ คือ ต้องมีเครื่องส่ง (Antenna) เพื่อส่งสัญญาณพลังงานให้แพร่ออกไปไกลๆ มีตัวพาหะในการแพร่กระจายพลังงานสัญญาณ คือ คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าในอากาศและมีเครื่องรับ (เอกสารประวัติความเป็นมาของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย, 2540)

คลื่น เอฟ เอ็ม (FM) FM ย่อมาจาก “Frequency Modulation” หมายถึง การผสมคลื่นหรือแปรรูปคลื่นทางความถี่คือ เมื่อนำคลื่นเสียงผสมกับคลื่นวิทยุความถี่ของคลื่นวิทยุจะเปลี่ยนแปลงไปโดยใช้คลื่นเสียงบังคับคลื่นวิทยุให้ความถี่วิทยุเปลี่ยนแปลงไปเป็นถี่บ้างห่างบ้าง กล่าวคือเมื่อเฟสบวก (+) ของคลื่นเสียงเข้าไปผสมคลื่นวิทยุจะเปลี่ยนไปทางความถี่สูงและเมื่อเฟสลบ (-) เข้าไปผสมจะทำให้ความถี่คลื่นวิทยุเปลี่ยนไปในทางต่ำ จึงเกิดการส่ายของความถี่คลื่นการส่งวิทยุ เอฟ เอ็ม ขอมให้มีการส่ายความถี่คลื่นไปจากความถี่ปกติ ได้เพียง 75 กิโลเฮิร์ตซ์ เพื่อไม่ให้เกิดการรบกวนกัน

ภาพที่ 1.1 แสดงการแปรรูปคลื่น เอฟ เอ็ม

การแปรรูปคลื่น เอฟ เอ็ม

คลื่น เอฟ เอ็ม เป็นคลื่นวิทยุในแถบความถี่สูงมาก (UHF หรือ Ultra High Frequency) ซึ่งมีความถี่ระหว่าง 30 - 300 MHz. ความถี่สำหรับวิทยุกระจายเสียง FM จะอยู่ในย่านความถี่ 88 - 108 MHz.. โดยแพร่คลื่นเป็นแบบเส้นตรง (Direct Wave) ตามปกติจะแพร่คลื่นไปได้ไกลประมาณ 100 กิโลเมตร แต่ถ้ามีสิ่งกีดขวางเช่นอาคารสูงๆภูเขา ฯลฯ คลื่นจะไปได้ไม่ไกลพอ ดังนั้นถ้าเครื่องรับอยู่ห่างจากสถานีมากๆ ความสูงของเสาส่งและเสาอากาศของเครื่องรับจะต้องมีความสูงมากด้วย หากส่งคลื่น เอฟ เอ็ม หรือคลื่นที่มีความถี่สูงกว่านี้ คลื่นจะทะลุชั้นบรรยากาศไอโอโนสเฟียร์ออกไปนอกโลกได้ โดยไม่สะท้อนกลับมา

ภาพที่ 1.2 แสดงการแพร่คลื่นตรง

จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ปี 2551 พบว่าวิทยุกระจายเสียงหลักทั่วประเทศมีจำนวนถึง 525 สถานีตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร 78 สถานีต่างจังหวัด 447 สถานีโดยอยู่ในสังกัดหน่วยงานราชการ 20 หน่วยงาน มากที่สุดได้แก่ สังกัดกรมประชาสัมพันธ์รวม 148 สถานี แบ่งเป็นระบบ A.M. จำนวน 59 สถานีและระบบ F.M.86 สถานี คลื่นสั้น 3 สถานี รองลงมาได้แก่ สถานีวิทยุในสังกัดกองทัพบก มีจำนวน 127 สถานี

การเกิดขึ้นของวิทยุชุมชนทำให้การบริโภคสื่อวิทยุกระจายเสียงของประชาชนเปลี่ยนแปลงไป กลุ่มผู้ฟังทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มผู้ฟังรอบนอกบทวิเคราะห์พฤติกรรมการรับฟังสื่อวิทยุกระจายเสียง (จินตนา ตั้งจิตธรรม, 2547) ระบุว่า พฤติกรรมของผู้ฟังวิทยุกระจายเสียงร้อยละ 60 จะไม่ยึดติดการฟังวิทยุเฉพาะคลื่นใดคลื่นหนึ่ง ประกอบกับการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้สื่อใหม่ๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย เช่น สื่ออินเทอร์เน็ต การส่งข้อความสั้นผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ และคลิป์วิดีโอ เป็นต้น อาจทำให้พฤติกรรมการรับสื่อรวมถึงความพึงพอใจที่เคยมีต่อสื่อกระแสหลัก เช่น สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ความเป็นมาของการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงในประเทศไทย

ยุคแรกที่ประเทศไทยเริ่มกิจการวิทยุกระจายเสียงนั้น กรมไปรษณีย์โทรเลขเป็นผู้ดำเนินงานมิได้มีการจัดรายการที่แน่นอน แต่เป็นไปในลักษณะการทดลองส่งกระจายเสียงซึ่งส่วนใหญ่เป็นเสียงเพลงและเสียงพูดประกาศ เพื่อเป็นการทดสอบฟังคุณภาพเสียง ต่อมาในปี พ.ศ. 2474 การส่งกระจายเสียงได้เริ่มมีการประกาศข่าวสาร ประกาศโฆษณาของบริษัท ห้างร้าน กระทั่งในปี 2475 ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชเป็นระบอบประชาธิปไตย สถานีวิทยุกระจายเสียงจึงได้จัดรายการให้ออกอากาศกระจายเสียงแพร่ข่าวสารไปสู่ประชาชนไทยในรูปแบบการอ่านข่าวขึ้น เพื่อให้ประชาชนรู้ว่ามิอะไรเกิดขึ้นที่ไหนบ้าง

ในปี พ.ศ. 2481 ได้โอนกิจการวิทยุกระจายเสียงมาสังกัดงานโฆษณาการ ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น กรมโฆษณาการ และกรมประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ การจัดรายการเริ่มพัฒนาขึ้น แต่ก็ยังเป็นไปในรูปของการประกาศข่าว การใช้เพลงจากแผ่นเสียง โดยเฉพาะในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 รายการทางวิทยุกระจายเสียงจะเน้นในการเสนอข่าวมากขึ้น เมื่อสงครามโลกยุติลง การขยายตัวของวิทยุกระจายเสียงเพิ่มมากขึ้นจากสถานีเพียงสถานีเดียวคือ สถานีวิทยุกระจายเสียงสังกัดกรมโฆษณาการ ต่อมารัฐบาลเห็นความสำคัญของวิทยุกระจายเสียงมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2492 ได้ขยายกิจการวิทยุกระจายเสียงกว้างขวางออกไป นักวิทยุกระจายเสียงต้นตัวกันมากขึ้นได้มีการจัดรายการรูปแบบต่างๆ ขึ้น คือ มีการจัดรายการสารคดี การสัมภาษณ์ การสนทนา การตอบปัญหา และได้มีการนำรูปแบบการจัดรายการของต่างประเทศมาใช้ โดยเฉพาะสถานีของหน่วยราชการทหาร จัดรายการที่เน้นหนักไปทางเพลงและข่าวสาร การรณรงค์เพื่อความมั่นคงของชาติมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2495 จัดตั้งสถานีวิทยุ 1 ปณ. ขึ้นส่งกระจายเสียงเป็นประจำทุกวันพร้อมกัน 4 ขนาดคลื่น ทำให้ประชาชนเกือบทั่วทั้งประเทศสามารถรับฟังวิทยุกระจายเสียงได้ การจัดรายการในระยะนี้มีทั้งรายการเพลงจากแผ่นเสียง การนำบทความจากหนังสือมาอ่านเพื่อเผยแพร่ความรู้ การแสดงสดของวงดนตรีทั้งไทยและสากล รายการละครวิทยุและเริ่มมีการโฆษณาสินค้าบ้าง ในปี พ.ศ. 2497

ได้จัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงในรูปแบบของการค้าและจดทะเบียนในรูปแบบของบริษัทขึ้นใช้ชื่อว่า “สถานี ททท.” เป็นบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อดำเนินกิจการด้านวิทยุโทรทัศน์ทางการค้า ซึ่งปัจจุบันนี้ได้เปลี่ยนเป็นองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย หรือ อ.ส.ม.ท. การก่อตั้งสถานีวิทยุ ททท. ในสมัยนั้นได้นำความก้าวหน้ามาสู่วงการวิทยุกระจายเสียง ในด้านการจัดรายการมากขึ้น เพราะเริ่มมีการแข่งขันกันในด้านคุณภาพของรายการ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ฟังมากขึ้น ได้มีการนำรูปแบบรายการจากต่างประเทศมาประยุกต์มากขึ้น เช่น รายการอภิปรายข้ามแดน คือ จัดรายการอภิปรายระหว่างวิทยุ 1 ปณ. และ ททท. มีรูปแบบรายการนิตยสาร และสารคดีจากของจริง (Actuality Feature) มีการจัดรายการโดยแบ่งเป็นภาคต่างๆ เช่น ททท. ภาคละคร เพลง และภาคปกติ เสนอข่าวสารความรู้และความบันเทิงโดยทั่วไป

ในปี พ.ศ. 2500 บริษัทไทยโทรทัศน์จำกัด ได้เริ่มส่งกระจายเสียงระบบเอฟเอ็มขึ้นเป็นครั้งแรก การจัดรายการสำหรับระบบเอฟเอ็มจะเน้นรายการเพลงและข่าวสารเป็นสำคัญ นับได้ว่าการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงได้พัฒนาขึ้นมาจนเรียกได้ว่าเป็นยุคที่รุ่งเรืองทางการกระจายเสียงอย่างมาก และเช่นเดียวกับกิจการวิทยุกระจายเสียงในสหรัฐอเมริกายุคหนึ่งซึ่งเมื่อรุ่งเรืองแล้วกลับซบเซาลง เพราะวิทยุโทรทัศน์เริ่มเฟื่องฟูขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันนี้รายการทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ในประเทศไทยก็ได้ยิ่งหย่อนไปกว่ากันเท่าใดนัก อาจกล่าวได้ว่าการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงของไทยปัจจุบันนี้ ส่วนใหญ่จะเน้นรายการเพลง ซึ่งเกิดขึ้นและแพร่หลายอย่างรวดเร็วมาก นอกจากนั้นจะเป็นรายการสาระบันเทิงในรูปแบบอื่น เช่น ละคร ตลอดจนเกี๊ยวความรู้ประกอบเพลง เป็นต้น ความเป็นมาของการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงย่อมสะท้อนให้เห็นสภาพการณ์วิวัฒนาการ และความเจริญรุ่งเรืองในด้านต่างๆ ของแต่ละประเทศได้อย่างดี การนำเอาวิวัฒนาการของการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงทั้งจากประเทศอเมริกา ประเทศอังกฤษและประเทศไทยมาเขียนไว้ ก็เพื่อให้ได้ศึกษาและค้นคว้าเปรียบเทียบความก้าวหน้าของการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อประโยชน์ศึกษาต่อๆ ไป โดยสรุปแล้วจะเห็นได้ว่าการจัดรายการของประเทศไทยนั้นมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป พัฒนาขึ้นโดยนำรูปแบบการจัดรายการจากต่างประเทศมาพัฒนา (สุพรรณิ มังคะลี, 2531)

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่ที่ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ มีฐานะเป็นสำนักๆ หนึ่งในกรมประชาสัมพันธ์ ออกอากาศทั้งภาคภาษาไทยและภาคภาษาต่างประเทศ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยมีหน้าที่ให้บริการข้อมูลข่าวสาร ความรู้และนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐแก่ประชาชนในระดับชาติ ระดับท้องถิ่นและระดับนานาชาติ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงานของรัฐกับประชาชน ตลอดจนความสามัคคีและสันติสุขของคนในชาติ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา

สังคมแห่งการเรียนรู้รวมทั้งเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ให้บริการการผลิตสื่อและเผยแพร่ทางวิทยุกระจายเสียงแก่ส่วนราชการและหน่วยงานทั่วไป และให้บริการข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องของประเทศไทยแก่ชาวต่างประเทศและคนไทยในต่างประเทศในอันที่จะเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศและสร้างภาพลักษณ์ประเทศไทยในสังคมโลก การดำเนินการประกอบด้วย สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติเครือข่าย 1 (เครือข่ายแห่งชาติ) เครือข่าย 2 (เครือข่ายเพื่อการถ่ายทอด) เครือข่าย 3 (เครือข่ายเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิต) เครือข่าย 4 (เครือข่ายเพื่อการศึกษา) เครือข่าย 5 (สถานีวิทยุกระจายเสียงประจำจังหวัด) เครือข่าย 6 (เครือข่ายภาษาต่างประเทศ) และเครือข่าย 7 (เครือข่ายคลื่นสั้นระหว่างประเทศ) ซึ่งแต่ละเครือข่ายมีการถ่ายทอดสัญญาณไปยังสถานีลูกข่าย

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต เป็นสถานีหนึ่งที่เป็นสถานีเครือข่ายของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เริ่มออกอากาศ เมื่อวันที่ 5 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2514 เป็นหน่วยงานของรัฐที่ขึ้นตรงต่อสำนักประชาสัมพันธ์เขต 5 จ.สุราษฎร์ธานี ทำการออกอากาศ 2 ระบบ 3 ความถี่ ได้แก่ ระบบ A.M. ความถี่ 1062 KHz. ระบบ F.M. ความถี่ 90.5 MHz. และระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. ในการส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. มีแนวทางการดำเนินงานคือ การรับสัญญาณถ่ายทอดรายการและข่าวจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร ความถี่ 92.5 MHz. มีรายการให้เอกชนเช่าผลิตรายการภาคความรู้และบันเทิง

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดภูเก็ต F.M .96.75 MHz. (สวท.ภูเก็ต) เป็นหน่วยงานสื่อมวลชนของภาครัฐในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี ที่มีการกิจหลักเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่นโยบาย ข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริงจากภาครัฐไปสู่ประชาชน ในขณะเดียวกันก็เป็นช่องทางในการรับฟังข้อคิดเห็นจากภาคประชาชนไปสู่รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพการณ์ของสังคมข่าวสาร กอปรกับเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ในฐานะสื่อมวลชนภาครัฐก็ยังคงต้องมีการปรับการดำเนินงานให้สอดคล้องและพัฒนาให้ก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศและสังคมโลก การผลิตและนำเสนอรายการข่าวทางวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และรายการข่าวทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ถือเป็นภารกิจหลักที่สำคัญประการหนึ่งของกรมประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นการเผยแพร่นโยบาย ข้อมูลข่าวสาร และการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษา การเผยแพร่วัฒนธรรมทั้งภายในและนอกประเทศ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ

ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งในอดีตที่ผ่านมากรมประชาสัมพันธ์ได้มีการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินงานด้านการผลิตและนำเสนอรายการข่าวให้มีความรวดเร็ว ทันสมัย ถูกต้องเที่ยงตรง และเป็นธรรม และมีรูปแบบและวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจอยู่เสมอมา เพื่อให้ทันและสอดคล้องกับความต้องการด้านข้อมูลข่าวสารของประชาชนและสังคม

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการผลิตและนำเสนอรายการข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดภูเก็ต เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพผู้วิจัยในฐานะนักจัดรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดภูเก็ต จึงมีความต้องการทราบว่าผู้ฟังพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ทั้ง 3 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอถลาง และอำเภอกะทู้ มีพฤติกรรมการรับฟังรายการอย่างไรและมีความพึงพอใจรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดภูเก็ตระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. มีข้อเสนอแนะรายการอย่างไรเพื่อที่จะได้นำไปวางแผนพัฒนารายการให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับฟังต่อไป

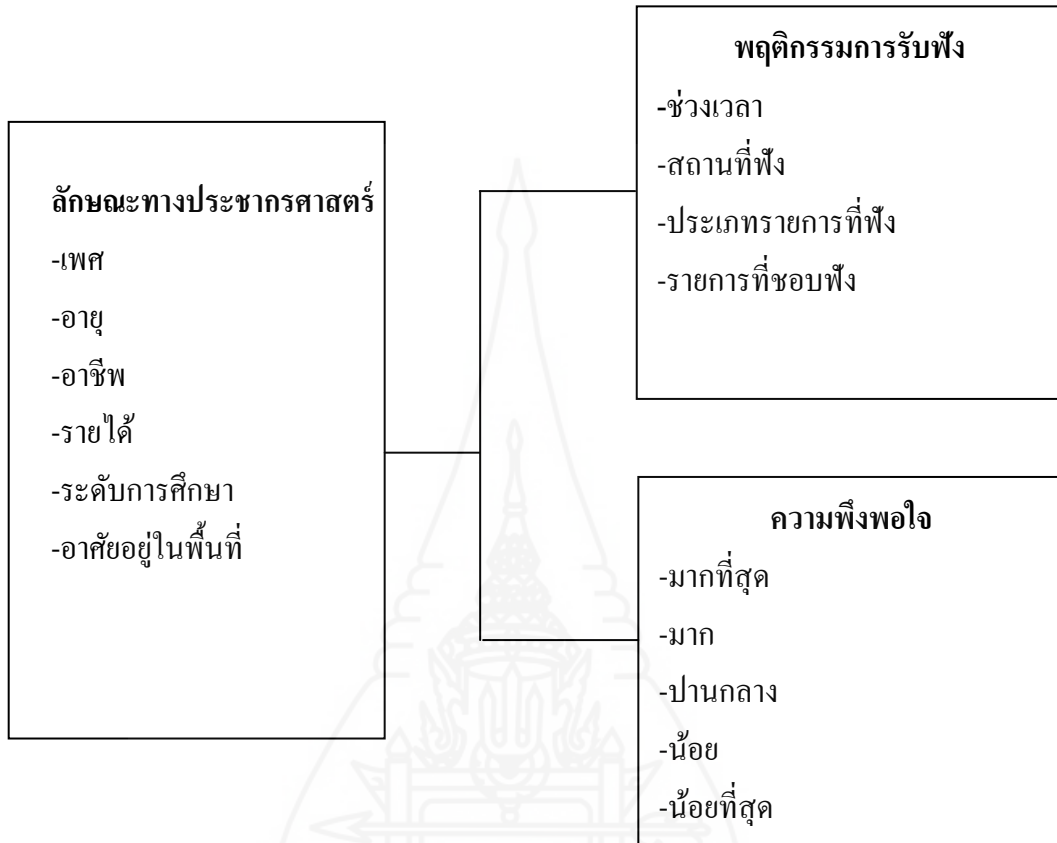
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับฟังของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.

2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ฟังต่อการนำเสนอรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

ภาพที่ 1.3 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. สมมติฐานการศึกษา

4.1 ผู้ฟังในอำเภอเมือง อำเภอกลาง และอำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต มีพฤติกรรมการรับฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. อย่างไร

4.2 ผู้ฟังในอำเภอเมือง อำเภอกลาง และอำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต มีความพึงพอใจรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. ในระดับใด

5. ขอบเขตการศึกษา

5.1 ประชากรศาสตร์ ผู้ที่ฟังรายการวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. ในอำเภอเมือง อำเภอถลาง และอำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต

5.2 เนื้อหา เน้นศึกษาพฤติกรรมกรับฟังและความพึงพอใจ

5.3 ระยะเวลา ระหว่างวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2555 ถึงวันที่ 15 มีนาคม 2555

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 รายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. หมายถึง รายการที่รับสัญญาณจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ระบบ F.M. 96.75 MHz. ตั้งแต่เวลา 05.00 – 24.00 น

6.2 ความพึงพอใจ หมายถึง ความชอบในรายการวิทยุกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

6.3 ผู้ฟังรายการ หมายถึง ผู้ฟังที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตในตำบลตลาดใหญ่ ตำบลตลาดเหนือ ตำบล เกาะแก้ว ตำบลรัชฎา ตำบลวิชิต ตำบลฉลอง ตำบลราไวย์ ตำบลกะรนใน อำเภอเมือง ตำบลกะทู้ ตำบลป่าตอง ตำบลกมลา ในอำเภอกะทู้ ตำบลเทพกระษัตรี ตำบลศรีสุนทร ตำบลเชิงทะเล ตำบลป่าคลอก ตำบลไม้ขาว ตำบลสาธุ ในอำเภอถลาง

6.4 พฤติกรรมกรับฟังรายการ หมายถึง ช่วงเวลา สถานที่ของการฟัง รายการประเภท รายการที่ฟัง

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 นำผลการศึกษามาวางแผนการจัดและการผลิตรายการให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายของจังหวัดภูเก็ต

7.2 ใช้ในการปรับปรุงความบกพร่อง เพื่อให้ผู้ฟังพึงพอใจมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการรับฟังและความพึงพอใจผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.” ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการศึกษาดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง
2. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร
3. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.
4. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
5. แนวคิดเกี่ยวกับการรับฟังรายการ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง

ความหมายของวิทยุกระจายเสียง

คำว่า “วิทยุ” พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงบัญญัติขึ้นเพื่อใช้แทนคำว่า เรดิโอ (Radio) ในภาษาอังกฤษ ซึ่งหมายถึงการรับและส่งข่าวด้วยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าหรือคลื่นวิทยุ โดยไม่ต้องใช้สายเชื่อมต่อกันระหว่างเครื่องรับกับเครื่องส่ง หากส่งข่าวสารเป็นรหัสสัญญาณไฟฟ้าเพียงอย่างเดียวแทนภาษาพูดก็เรียกว่า วิทยุโทรเลข (Radio Telegraph) คือ การส่งโทรเลข โดยใช้คลื่นวิทยุนั้นเอง หากส่งให้ออกเป็นเสียงพูดหรือเสียงอื่นได้โดยตรงเรียกว่า วิทยุกระจายเสียง (Radio Broadcasting) เช่น การส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างๆ ที่รับฟังกันอยู่ทั่วไป (www.radiothailand.prd.go.th)

คำว่า “วิทยุกระจายเสียง” (Radio Broadcasting) เป็นคำที่ใช้กันมาเป็นเวลานาน โดยจัดว่าเป็นสื่อมวลชนที่มีกำเนิดในโลกด้วยการค้นคว้าทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการค้นคว้าทดลองนั้น ไปใช้งานให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม มิใช่อุบัติขึ้นในโลกด้วยเหตุบังเอิญไปพบเข้าเหมือนการค้นพบทางวิทยาศาสตร์บางอย่าง

คำว่า “วิทยุกระจายเสียง” เดิมทีเดียวเรายังไม่มีคำใช้เรียกกันเป็นภาษาไทย จอมพลเรือ ๑ กรมพระยานครสวรรค์วรพินิต ทรงใช้วิธีเรียกทับศัพท์ว่า “Radio Telegraph” ว่า “เรดิโอโทรเลข” ต่อมาภายหลังสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงบัญญัติใช้คำว่า “วิทยุ” แทนคำว่า “เรดิโอ” ต่อมาราชบัณฑิตยสถานจึงได้ให้ใช้คำเต็มๆ เป็นทางการว่า “วิทยุกระจายเสียง” ซึ่งมีความหมายตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Radio Broadcasting” นั่นเอง สำหรับคำว่า “เรดิโอ” มีความหมายว่า “วิทยุ” ซึ่งในศัพท์านุกรมสื่อสารมวลชนได้ให้ความหมายไว้ว่า “การใช้คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า” (Electromagnetic Wave) หรือคลื่นวิทยุเพื่อส่งออกอากาศ (Transmit) หรือเพื่อรับสัญญาณไฟฟ้า (Electrical Signals) โดยไม่ต้องใช้สายต่อเชื่อมระหว่างกัน (Wireless) ในความหมายอย่างกว้าง หมายถึง วิทยุ วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรภาพ ซึ่งเป็นรูปแบบของโทรคมนาคมซึ่งสื่อสารกันทางวิทยุ นั่นมีองค์ประกอบสำคัญ คือ ต้องมีเครื่องส่ง (Antenna) เพื่อส่งสัญญาณพลังงานให้แพร่ออกไปไกลๆ มีตัวพาหะในการแพร่กระจายพลังงานสัญญาณ คือ คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าในอากาศและมีเครื่องรับ (เอกสารประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย, 2540)

ปนัดดา ธนสถิตย์ (2526) ระบุว่า สังคมมวลชนมีบทบาทอย่างมากในการให้ความรู้แก่ประชาชนด้านสาธารณสุข โดยครอบคลุมทั้งงานสาธารณสุข โภชนาการและการแพทย์ พอสรุปได้ดังนี้

- 1) ให้ข่าวสาร เพื่อแจ้งให้ประชาชนทราบข้อมูลและกระตุ้นความสนใจของประชาชนในการแก้ไขปัญหาด้านสุขอนามัย โภชนาการและการแพทย์ตะวันตกและการแพทย์ท้องถิ่น
- 2) ให้ความรู้ความเข้าใจและรู้จักวิธีการปฏิบัติตนและดูแลสุขภาพ
- 3) ชักจูงใจให้ประชาชนลงมือปฏิบัติตามแผนหรือโครงการพัฒนาสาธารณสุขโดยการสื่อสารมวลชนร่วมมือกับกิจกรรมอื่นๆ และเทคนิคการสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อให้ประชาชนให้การยอมรับการปรับปรุงด้านสาธารณสุข

สื่อวิทยุกระจายเสียงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาด้านสาธารณสุขมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนให้ความร่วมมือในด้านต่างๆ ดังปรากฏตัวอย่างที่เห็นในปัจจุบันคือ การนำเสนอข่าวการแพร่ระบาดของเชื้อไข้หวัดนก ทำให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและเกิดความร่วมมือที่จะช่วยสกัดกั้นการแพร่ระบาดของเชื้อไข้หวัดนก นอกจากนี้ ยังพบเห็นการผลิตรายการด้านสาธารณสุขทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยและการร่วมรายการสนทนาในรายการต่างๆ ของผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข ตัวอย่างของการสื่อสารและการใช้สื่อมวลชนเพื่อการเผยแพร่และพัฒนาสังคมด้านสาธารณสุขคือ โครงการ TO BE NUMBER ONE ในทุกละหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญาสิริวัฒนาพรรณวดี ทรงเป็นองค์ประธานอำนวยการโครงการณรงค์ป้องกัน

และแก้ไขปัญหาเสพติด โดยทรงเข้าใจวัยรุ่นทั้งในแง่ของความสำคัญในฐานะอนาคตของชาติ และกลไกการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนฯ จึงทรงมีพระประสงค์ มุ่งเน้นการรณรงค์ในกลุ่มเยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก โดยกลวิธีการสร้างกระแสการไม่ข้องแวะ กับยาเสพติด รวมทั้งแสดงพลังอย่างถูกต้องเป็นเสมือนการเติมสิ่งที่ดีให้กับชีวิตด้วยการจัดตั้งชมรม TO BE NUMBER ONE ในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาของทุกจังหวัด เพื่อให้เกิดค่านิยมของ การเป็นหนึ่งได้โดยไม่ต้องพึ่งพาเสพติด และจัดระบบการบำบัดรักษารองรับภายใต้โครงการ “ใครติดขายกมือขึ้น” กิจกรรมในโครงการหนึ่งโน้นเป็นการเลือกใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงได้แก่ จัดทำรายการวิทยุ TO BE NUMBER ONE เพื่อเปิดรับสมาชิกทั้ง 2 ประเภทคือ ผู้ที่ต้องการเข้าร่วม การรณรงค์ป้องกันยาเสพติด และผู้ที่ต้องการเข้ารับการบำบัดรักษาพูดคุยกับสมาชิกและผู้สนใจ ทั่วไปในลักษณะให้ความรู้ ตอบปัญหาข้อข้องใจ รวมทั้งให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาเสพติด ผลิต และเผยแพร่เพลง TO BE NUMBER ONE ผลิตและเผยแพร่สปรอ์ดและขอความร่วมมือสถานี ทั่วประเทศเปิดสปอ์ด / เพลง / และประชาสัมพันธ์โครงการในรายการ

สื่อสารมวลชนมีบทบาทสำคัญต่อพลวัตด้านต่างๆ ในสังคมมาโดยตลอด นับตั้งแต่ หนังสือนิยายพิมพ์ถือกำเนิดขึ้น จนกระทั่งมีการพัฒนาเทคโนโลยีในด้านวิทยุกระจายเสียงและวิทยุ โทรทัศน์ ก็ยิ่งทำให้บทบาทของสื่อสารมวลชนแพร่กระจายออกไปในวงกว้างมากขึ้น ประชาชน สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ในหลากหลายรูปแบบและยอมรับสื่อต่างๆ เข้ามาเป็น ส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตประจำวัน สื่อสารมวลชนจึงกลายเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญยิ่งทั้ง ในแง่ของการให้ข้อมูลข่าวสารและการโน้มนำสังคมในด้านต่างๆ จนได้รับการยอมรับว่า สื่อมวลชนเป็นดั่ง “ฐานันดรที่สี่” (The Fourth Estate) ต่อจากพระมหากษัตริย์ ศาสนจักร และ รัฐสภา

สื่อมวลชนสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายประเภทตามลักษณะและวัตถุประสงค์ของ การดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม สังคมไทยกลับมีความคุ้นเคยกับสื่อมวลชนที่เป็นสื่อของรัฐและสื่อ เิงพาณิชย์เป็นหลัก แต่กลับมีความเข้าใจค่อนข้างน้อยเกี่ยวกับ “สื่อสาธารณะ” แม้ว่าสื่อสาธารณะ จะมีพัฒนาการมายาวนานในต่างประเทศเช่นเดียวกับสื่อมวลชนประเภทอื่นๆ ก็ตาม บทความนี้จึง มุ่งนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับสื่อสาธารณะเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเป็นรากฐานสำคัญของการ นำองค์ความรู้ดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ ตามแนวทางการปฏิรูปสื่อเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน ตามมาตรา 40 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ต่อไป

เนื้อหาของบทความแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ในส่วนแรกเป็นการศึกษาแนวคิดและความเป็นมาของสื่อสาธารณะเพื่อทำความเข้าใจบทบาทของสื่อสาธารณะที่มีต่อสังคม และลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากสื่อสารมวลชนแบบอื่นๆ ส่วนที่สองเป็นการศึกษาถึงประสบการณ์ของสื่อสาธารณะในต่างประเทศที่มีวิวัฒนาการมาช้านาน และแตกต่างกันออกไปตามบริบทของแต่ละประเทศ ส่วนสุดท้ายเป็นการวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ของสื่อสาธารณะในประเทศไทย เพื่อพิจารณาถึงแนวทางที่เหมาะสมและประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญเพื่อลดข้อจำกัดต่างๆ ภายใต้บริบทของสังคมไทย

แนวคิดและบทบาทของสื่อสาธารณะ

หากพิจารณาตามหลักการทางเศรษฐศาสตร์ จะสามารถแบ่งประเภทสถาบันที่ทำหน้าที่ในการผลิตและกระจายข่าวสารต่างๆ ออกได้เป็น 3 สถาบันหลัก คือ ระบบการผลิตโดยตลาด รัฐบาล และองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร โดยสถาบันแต่ละแห่งจะมีลักษณะเฉพาะและข้อดีข้อเสียในการดำเนินงานแตกต่างกันออกไป ดังต่อไปนี้

1. ตลาด (Markets) การดำเนินงานด้วยระบบตลาดคือการปล่อยให้กลไกราคาดำเนินไปอย่างเสรีตามความต้องการซื้อของผู้บริโภคและความต้องการขายของผู้ผลิต ซึ่งจะนำไปสู่ดุลยภาพของตลาด ณ จุดที่เหมาะสมทั้งในด้านราคาและปริมาณ การดำเนินงานขององค์กรสื่อมวลชนภายใต้กลไกตลาด ผู้ผลิตมีเป้าหมายในการแสวงหาผลกำไรสูงสุด ส่วนผู้บริโภคย่อมแสวงหาความพึงพอใจสูงสุด ดังนั้น รายการที่องค์กรสื่อผลิตออกมามีแนวโน้มให้เหมาะสมกับรสนิยมของผู้ชมและผู้ฟังที่เปลี่ยนไปในแต่ละเวลา ข้อดีขององค์กรสื่อที่อยู่ภายใต้ระบบตลาดคือ ผู้ผลิตจะมีแรงจูงใจในการผลิตให้มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำที่สุดและต้องพยายามผลิตรายการที่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคมากที่สุด เนื่องจากต้องทำการแข่งขันกับผู้ผลิตรายอื่นๆ ในตลาดอยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม ข้อเสียของระบบตลาดคือ การมีความเสี่ยงที่จะเกิดความล้มเหลวของกลไกตลาด (Market Failure) ซึ่งหมายถึง กรณีที่สินค้าที่ผลิตออกมามีได้ทำให้สังคมได้รับผลประโยชน์สูงสุด เช่น การเผยแพร่รายการของสื่อที่แม้จะมีความนิยมจากผู้ชมสูง แต่กลับทำให้สังคมเกิดความแตกแยก หรือส่งผลให้ระบอบประชาธิปไตยอ่อนแอ หรือเนื้อหารายการไม่มีความหลากหลาย ซึ่งย่อมทำให้สังคมโดยรวมได้รับผลกระทบในทางลบที่อาจเกิดขึ้นทั้งในระยะสั้นหรือระยะยาว โดยเฉพาะเงื่อนไขสำคัญที่องค์กรสื่อจำเป็นต้องพึงพารายได้หลักที่มาจากค่าธรรมเนียม ดังนั้น ภาครัฐจึงเอกชนเจ้าของงบประมาณ โฆษณาจึงสามารถเข้ามามีบทบาทในการกำหนดรูปแบบรายการได้ และเนื่องจากเป้าหมายของการโฆษณาคือ การเข้าถึงผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสินค้าของตนในขอบเขตที่กว้างที่สุด ดังนั้น เนื้อหาของรายการที่ตรงตามความต้องการของภาครัฐก็อาจเป็นรายการที่เข้าถึงประชาชนเพียงบางกลุ่มที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของธุรกิจเท่านั้น โดยเนื้อหารายการอาจจะละเลย

ประชาชนกลุ่มที่มีใช้กลุ่มเป้าหมาย เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ยากจน เป็นต้น ระบบตลาดจึงไม่สามารถการันตีได้ว่าองค์กรสื่อมวลชนจะเสนอเนื้อหาที่ทำให้สังคมได้รับสวัสดิการสูงสุด

2. รัฐ (States) ระบบการผลิตสื่อกระจายเสียงที่ดำเนินงานโดยรัฐ หมายถึง การที่รัฐบาลเข้ามามีอำนาจในการควบคุมสื่อและเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณโดยตรง โดยมีหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบงานดังกล่าว ระบบนี้มีข้อดีที่สามารถลดความเสี่ยงที่จะเกิดความล้มเหลวในกรณีของระบบตลาดได้ เนื่องจากรัฐบาลสามารถควบคุมกฎเกณฑ์ในการผลิตรายการ โดยไม่ต้องพึ่งพารายได้จากภาคธุรกิจเอกชน จึงสามารถผลิตสื่อกระจายเสียงที่เกิดประโยชน์แก่สังคมโดยรวมได้ อย่างไรก็ตาม การผลิตสื่อภายใต้ระบบของรัฐก็อาจเกิดความล้มเหลวได้เช่นกัน (Government Failure) เพราะรัฐย่อมจะมีแรงจูงใจในการผลิตน้อยกว่าระบบตลาดเนื่องจากไม่มีการแข่งขันจากคู่แข่ง ดังนั้น การตอบสนองต่อประชาชนอาจไม่มีความยืดหยุ่นหรือมีความสามารถในการปรับตัวตามความต้องการของประชาชนได้น้อยกว่าระบบตลาด นอกจากนี้การที่รัฐบาลมีอำนาจการควบคุมสื่อกระจายเสียง ย่อมมีความเสี่ยงที่รัฐบาลอาจใช้สื่อเพื่อผลประโยชน์ในทางการเมืองของตนและลดบทบาทของฝ่ายตรงข้ามได้ ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการระบอบประชาธิปไตยและสิทธิเสรีภาพของประชาชน

3. องค์กรไม่แสวงหากำไร (Non-profit Organizations) หมายถึง การที่องค์กรเอกชนอิสระหรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรเป็นผู้ผลิตรายการของสื่อกระจายเสียง ซึ่งมีข้อดีคือองค์กรดังกล่าวสามารถลดการพึ่งพาภาคธุรกิจเอกชนจากการโฆษณาของระบบตลาดและการเป็นเครื่องมือทางการเมืองของรัฐบาลลงได้ ทำให้มีอิสระในการนำเสนอรายการมากขึ้น แต่ทั้งนี้ย่อมขึ้นกับเงินสนับสนุนขององค์กรว่ามีแหล่งที่มาอย่างไร ซึ่งแหล่งที่มาดังกล่าวย่อมมีอิทธิพลต่อองค์กรและอาจลดความเป็นอิสระลงได้ นอกจากนี้ระบบสื่อกระจายเสียงที่ผลิตโดยองค์กรอิสระ มีแรงจูงใจในการผลิตมาจาก “คุณค่า” (Value) ที่สมาชิกภายในองค์กรยึดถือ ซึ่งอาจไม่ตรงกับคุณค่าของสังคมส่วนรวมก็เป็นได้ ดังนั้น จึงอาจเกิดปัญหาความไม่เป็นกลางในการนำเสนอรายการ นอกจากนี้ยังอาจเกิดปัญหาด้านเงินทุนที่ใช้ในการผลิตรายการที่อาจจัดหาได้ไม่มากเท่ากับระบบตลาดและระบบรัฐบาล

ดังนั้น ระบบตลาด รัฐ และองค์กรไม่แสวงหากำไร จึงสร้างผลดีและความเสี่ยงที่จะเกิดผลเสียต่อสังคมแตกต่างกันออกไป นอกจากกลไกทั้งสามสถาบันดังกล่าวแล้ว การดำเนินงานของสื่อยังขึ้นกับพื้นฐานขององค์กรว่ามีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานเช่นใด มีรูปแบบและวัฒนธรรมขององค์กรอย่างไร มีรายได้จากแหล่งใดเป็นหลัก รวมไปถึงสถาบันต่างๆ ทางสังคมที่เป็นกลไกควบคุมและตรวจสอบ เช่น สถาบันที่ควบคุมด้านเนื้อหา สถาบันที่ควบคุมสัดส่วนการ

โฆษณา เป็นต้น ดังนั้นเนื้อหาของสื่อมวลชนที่นำเสนอสู่ประชาชนจึงขึ้นกับปัจจัยหลายประการ ตั้งแต่กลไกของสถาบันที่ควบคุมและบริบทอื่นๆ ทางสังคม

เนื่องจากความซับซ้อนของปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของสื่อ และไม่มีสถาบันใดไม่ว่าจะเป็นตลาด รัฐ หรือองค์กร ไม่แสวงหากำไร ที่จะสามารถสร้างองค์กรสื่อที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมอย่างสมบูรณ์ได้ จึงเป็นที่มาของแนวคิดในการสร้างสื่อกระจายเสียงเพื่อสาธารณะ (Public Service Broadcasting) หรือที่เรียกโดยย่อว่า “สื่อสาธารณะ” ที่จะดำเนินงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของสังคม แนวคิดเรื่องสื่อสาธารณะสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่ แนวคิดพื้นฐาน ลักษณะเฉพาะและบทบาท และแนวคิดด้านการเงิน ตามลำดับ

แนวคิดพื้นฐานของสื่อสาธารณะ

แนวคิดพื้นฐานของสื่อสาธารณะเป็นการหาคำตอบว่า สื่อสาธารณะคืออะไรและเหตุใดจึงต้องมีสื่อสาธารณะ โดย Cave and Brown (1990) และ Brown (1996) มองว่าการกระจายเสียงควรมีวัตถุประสงค์มากกว่าการให้ความบันเทิงแก่ผู้ชมและผู้ฟัง และมีได้มุ่งแสวงหากำไรสูงสุดให้แก่ผู้ผลิตเช่นเดียวกับสื่อเชิงพาณิชย์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ British Peacock Report ที่อธิบายว่า สื่อสาธารณะคือ “ความพยายามเปลี่ยนแปลงให้นโยบายสาธารณะเป็นตัวกำหนดรูปแบบรายการแทนที่จะเป็นกฎเกณฑ์ทางการค้า”

เพื่อแสดงให้เห็นถึงพื้นฐานของสื่อสาธารณะชัดเจนยิ่งขึ้น Atkinson and Raboy (1997) ได้สรุปถึงแรงผลักดัน 3 ประการที่ทำให้เกิดสื่อสาธารณะขึ้น ประการแรกคือ ปัจจัยทางเทคนิค เนื่องจากคลื่นความถี่เป็นทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด จึงเป็นหน้าที่ของรัฐในการเข้ามาจัดสรรทรัพยากรนี้ให้มีความเหมาะสม และเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม ประการที่สอง เนื่องจากความสำคัญของระบบการกระจายเสียงที่มีศักยภาพสูงต่อระบบการเมือง สังคมและวัฒนธรรม โดยเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าหากประชากรในประเทศใดได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและสมบูรณ์แล้ว (Perfect Information) รัฐบาลของประเทศนั้นย่อมไม่สามารถควบคุมระบบสื่อสารเพื่อใช้ในทางมิชอบได้ แรงผลักดันประการสุดท้ายมาจากความไม่เชื่อมั่นในกลไกตลาดว่าจะทำให้ระบบการกระจายเสียงเป็นไปเพื่อการบริการสาธารณะได้ เนื่องจากหากปล่อยให้สื่อมวลชนอยู่ในการครอบครองของนักธุรกิจหรือกลุ่มทุน สื่อนั้นย่อมมุ่งผลิตเนื้อหาเพื่อให้มีผู้ชมรายการมากที่สุด เพราะจะทำให้ตนได้รับรายได้จากการโฆษณามากที่สุดตามมา ดังนั้นระบบการกระจายเสียงเพื่อประโยชน์ของสาธารณะจึงไม่สามารถเป็นระบบธุรกิจที่มุ่งหวังกำไรสูงสุดได้

ในแง่ของความแตกต่างของสื่อสาธารณะและสื่อเชิงพาณิชย์ Atkinson and Raboy (1997) ยังได้ชี้ให้เห็นถึงปรัชญาพื้นฐานที่แตกต่างกันระหว่างสื่อสาธารณะและสื่อเชิงพาณิชย์ใน 3 ด้าน โดยกล่าวว่าสื่อสาธารณะมีจุดมุ่งหมายที่จะเข้าถึงประชากรของประเทศ โดยมุ่งเน้นการสร้างและส่งเสริมวัฒนธรรมด้านต่างๆ โดยเป็นเสมือน “พื้นที่สาธารณะ” ของประชาชนทุกคนในประเทศ ในขณะที่สื่อเชิงพาณิชย์มีเป้าหมายทางการค้าและมีรายได้หลักมาจากค่าโฆษณา ผู้ชมรายการจึงเปรียบเสมือนเป็นผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของสินค้าต่างๆ สื่อเชิงพาณิชย์จึงเปรียบเสมือนเป็นตลาดที่เป็นพื้นที่ให้ผู้ซื้อและผู้ขายมาพบกัน กล่าวได้ว่า ความแตกต่างที่ชัดเจนของสื่อเพื่อสาธารณะและสื่อเชิงพาณิชย์อยู่ที่จุดมุ่งหมายในการดำเนินงานว่า จะมีเป้าหมายเพื่อการค้าหรือมุ่งเพื่อสร้างคุณภาพให้กับสังคม ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวก็จะส่งผลต่อนโยบายและเนื้อหาต่างๆ ที่สื่อนำเสนอต่อสังคม

นายแพทย์ประเวศ วะสี เสนอแนะการทางานเชิงยุทธศาสตร์ของนายกรัฐมนตรี (วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2549 ปีที่ 29 ฉบับที่ 10503, มติชน) โดยเขียนไว้ตอนหนึ่งว่า พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี ประกาศนโยบายดีๆ หลายเรื่อง แต่นโยบายดีๆ ก็ใช้ว่าจะเกิดเรื่องดีๆ ได้ ถ้าขาดการทำงานทางยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ชาติเรื่องการสื่อสารการแก้ปัญหาทุกอย่างถ้าคนไทยรู้ความจริงโดยทั่วถึงและสามารถสื่อสารระหว่างกันได้ตามความเป็นจริง บ้านเมืองจะเจริญอย่างรวดเร็ว ประชาธิปไตยจะเกิดโดยขอให้ใช้เครื่องมือสื่อสารที่มีอยู่แล้วให้เป็นประโยชน์สูงสุด รัฐมีสถานีโทรทัศน์อยู่หลายช่อง เช่น ช่อง 9 ช่อง 11 และสถานีโทรทัศน์ของกองทัพ อีกทั้งสถานีวิทยุที่มีเป็นจำนวนมาก

ทฤษฎี หลักการ และแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎี และแนวคิดพื้นฐานด้านการสื่อสารมวลชน

แนวทางการศึกษาทฤษฎีสื่อสารมวลชนในสมัยแรก มีความเชื่อว่า การสื่อสารมีอิทธิพลอย่างมากต่อประชาชน ไม่มีทางปกป้องตนเองจากอิทธิพลที่มาจากสื่อมวลชน ซึ่งจากทฤษฎี Hypodermic Needle Model หรือทฤษฎีเข็มฉีดยา กล่าวว่า “สื่อมวลชนมีอิทธิพลอย่างมากมาย ทั้งในการสร้างความรู้สึก และพฤติกรรมของบุคคล โดยเปรียบเนื้อหาของสื่อเหมือนยาเมื่อถูกฉีดเข้าไปที่ตัวบุคคลย่อมมีผลโดยตรงและทันทีต่อบุคคลผู้นั้น” (เสรี วงษ์มณฑา, 2532: หน้า 656)

2. ทฤษฎี และแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

ในการรับข่าวสารต่างๆ ผู้รับสารย่อมมีกระบวนการเลือกสรร(Selective Processes) ซึ่งแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ความต้องการ ความเชื่อ ทักษะคิด ความรู้สึกนึกคิด ฯลฯ ที่ไม่เหมือนกันของแต่ละบุคคล (พีระ จีระโสภณ, 2529: หน้า 636-640) ประกอบด้วย บุคคลต่างๆ จะมีพฤติกรรมในการเปิดรับด้วยสาเหตุต่างๆ ได้แก่

- ความเหงา เพราะมนุษย์ต้องการมีเพื่อน ไม่สามารถอยู่ได้เพียงลำพัง ต้องหันมาสื่อสารกับผู้อื่น ความอยากรู้อยากเห็น เพราะเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ที่ต้องการจะรับรู้ข่าวสาร เพื่อตอบสนองความต้องการของตน
- ประโยชน์ใช้สอย (Self Aggrandizement) โดยรับรู้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ของตนเอง อาจจะได้ความรู้ ความสนุกสนาน ความสุขกายสบายใจ
- สาเหตุจากตัวสื่อซึ่งมีลักษณะกระตุ้น ชื่นนำ ทำให้ผู้รับข่าวสารต้องการได้รับข่าวสารนั้นๆ

3. ทฤษฎีการเลือกรับสาร

- 1) การเลือกจดจำ (Selective Retention) คือ บุคคลที่จะเลือกจดจำข่าวสารเฉพาะที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการและทักษะคิดของตนเอง
- 2) การเลือกรับรู้หรือตีความ (Selective Perception or Selective Interpretation) คือ เมื่อบุคคลรับข่าวสารที่สนใจแล้วจะตีความหมายความเข้าใจ ทักษะคิด ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ ตามสภาวะร่างกาย สภาวะทางอารมณ์ และจิตใจ เป็นต้น
- 3) การเลือกเปิดรับหรือเลือกสนใจ (Selective Exposure or Selective Attention) หมายถึง การที่ผู้รับสารจะเลือกสนใจ หรือเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง โดยบุคคลมักจะแสวงหาข่าวสารเพื่อสนับสนุนทักษะคิดเดิมที่มีอยู่ และหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความรู้สึกนึกคิดเดิมของตนเอง ทั้งนี้เพราะการได้รับข่าวสารที่ไม่ลงรอยกับความเข้าใจ หรือทักษะคิดเดิมของตนนั้นก่อให้เกิดความไม่สมดุลทางจิตใจ หรือความไม่สบายใจ ที่เรียกว่า Cognitive Dissonance

ในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนนั้น ผู้รับสารอาจเปิดรับสารโดยผ่านกระบวนการในการเลือกรับข่าวสาร (Selective Process) ซึ่งมีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้ การเลือกรับหรือการเลือกใช้ (Selection Exposure) บุคคลจะเลือกรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งสารต่างๆ ตามความสนใจและความต้องการ เพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของตน

4) การเลือกรับรู้และตีความหมาย (Selective Perception and Selective Interpretation) เมื่อบุคคลเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง ผู้รับสารอาจมีการเลือกรับรู้และเลือกตีความสารที่ได้รับด้วยตามประสบการณ์ของแต่ละคน ผู้รับสารอาจตีความข่าวสารที่ได้รับมา ตามความเข้าใจของตนเอง หรือตามทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ และแรงจูงใจของตนในขณะนั้น

5) การเลือกจดจำ (Selective Retention) หลังจากบุคคลเลือกให้ความสนใจเลือกรับรู้และตีความข่าวสารไปในทิศทางที่สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อของตนเองแล้ว บุคคลยังเลือกจดจำเนื้อหาสาระของสารในส่วนที่ต้องการจำเข้าไปเป็นประสบการณ์ และในขณะเดียวกัน ก็มักจะลืมข่าวสารที่ไม่ตรงกันกับความสนใจของตนเอง ขั้นตอนในการรับสื่อนี้ ชรามม์ (Schramm) ได้อธิบายว่าข่าวสารที่เข้าถึงความสนใจของผู้รับสาร จะมีแนวโน้มที่จะทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น

6) การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) นอกจากบุคคลจะเลือกเปิดรับข่าวสารแล้ว บุคคลยังเลือกให้ความสนใจต่อข่าวสารที่ได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับทัศนคติ และความเชื่อดั้งเดิมของบุคคลนั้นๆ ในขณะเดียวกัน ก็พยายามหลีกเลี่ยงการรับข่าวสารที่ขัดต่อทัศนคติหรือความคิดดั้งเดิม ทั้งนี้ เพราะการได้รับข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับความรู้สึกของเขาจะทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกไม่พอใจได้

4. ทฤษฎีและแนวคิดทางด้านวิทยุ กระจายเสียง

การสื่อสารโดยการเขียนพัฒนาจากการส่งข่าวสารโดยการนำข่าวสารและกลายเป็นหนังสือพิมพ์ แล้วก็เป็นระบบไปรษณีย์ เป็นการส่งโทรเลข จนถึงในปัจจุบันเป็นการส่งข่าวสารทางอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับการสื่อสาร โดยการพูดพัฒนามาจากการพูดคุยระหว่างกันธรรมดาไปเป็นโทรศัพท์และวิทยุ วิทยุคมนาคมต่างๆ มักจะมุ่งเน้นให้ติดต่อสื่อสารได้ไกลและรวดเร็วขึ้น ความเจริญก้าวหน้าทางการสื่อสารด้านวิทยุช่วยให้เราติดต่อกันได้ไกลมากขึ้น โดยวิธีการเปลี่ยนเสียงพูดไปเป็นสัญญาณไฟฟ้า ขยายให้เป็นคลื่นเสียง (หรือออดีโอ) แล้วทำการเกาะผสมกับคลื่นพาหะ (คลื่นวิทยุ) แล้วส่งไปยังเครื่องรับที่อยู่ห่างออกไป (สุชาติ กังวารกิตต์, 2538)

MR. KRAKWSKI อดีตอาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ธรรมศาสตร์ (2520: 4) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียงว่า “วิทยุกระจายเสียงเสนอข่าวได้รวดเร็วกว่าหนังสือพิมพ์ เพราะไม่ต้องรอกำหนดเวลาออกวางท้องตลาดเช่นหนังสือพิมพ์ ได้รับข่าวมาไม่ถึง 5 นาที ก็สามารถออกอากาศให้ผู้ฟังได้ฟัง แต่หนังสือพิมพ์ต้องรอการเรียงพิมพ์ ดีพิมพ์ และการส่งออกจำหน่าย และการเสนอข่าวสารที่นำเอ้อมาใส่อีกประการหนึ่งของวิทยุคือ สามารถนำเสียงของผู้เป็นข่าวมาให้ฟังได้อีกด้วย แต่หนังสือพิมพ์มีโอกาสเสนอรายละเอียดได้มากกว่า และมีภาพประกอบเนื้อของข่าวได้ด้วย

จ่านง รังสิกุล อธิการบดีผู้อำนวยการทั่วไปและหัวหน้าฝ่ายจัดรายการบริษัทไทยโทรทัศน์จำกัด (2520) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียงว่า “หลักการของงานด้านวิทยุกระจายเสียง” เกือบทั่วโลกมีอยู่ 3 ประการ คือ ให้ข่าวสาร ความรู้ และบทความ ให้การศึกษา ให้ความบันเทิง

ปัจจุบันสถานีวิทยุกระจายเสียงมีมากมายหลายหมื่นแห่ง และส่วนมากเอกชนจะเข้าไปเช่าเวลา การออกรายการต่างๆ โดยหวังผลประโยชน์ส่วนตัว นักจัดรายการจะมีอิสระในการดำเนินรายการมากโดยเฉพาะวิทยุชุมชนที่เกิดขึ้นมากมายในประเทศไทย และไม่มีรูปแบบที่แน่นอน จะมุ่งเน้นไปทางด้านการโฆษณาและความบันเทิงตามกาลสมัย เพื่อหวังผลจากการว่าจ้างให้มาทำการโฆษณาบ่อยครั้งมักพบว่า รายการที่ออกมานั้นส่อไปในทางที่ไม่ค่อยจะถูกต้องตามวัฒนธรรมประเพณีของไทยนัก และยังเป็นปัญหาต่อสังคมอีกด้วย

กฤษ บุญณกันต์ อธิการบดีกรมประชาสัมพันธ์ (2520) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียงไว้ว่า “เราทราบกันดีแล้วว่า วิทยุกระจายเสียง คือ สื่อมวลชนประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นพาหนะที่อานุภาพยิ่ง ทั้งในความรวดเร็วและรัศมีไกล ใครก็ตามที่ดำรงอยู่ในรัศมีครอบคลุมคือ ผู้ฟังของท่าน ทั้งสิ้น ผู้ผลิตวิทยุกระจายเสียงที่ดีเปรียบเสมือนพ่อครัวที่มีฝีมือย่อมไม่ผลิตรายการด้วยฝีมือตนเองแต่ฝ่ายเดียว แต่ต้องคำนึงถึงรสนิยม และความต้องการของผู้ฟังทั้งหลายด้วย” รายการวิทยุกระจายเสียงนั้นเป็นเหมือนดาบสองคม คืออาจจะเป็นน้ำทิพย์หรือยาพิษแก่ผู้ฟังก็ได้ จึงทำรายการวิทยุของท่านให้เป็นน้ำทิพย์ชโลมใจแก่ผู้ฟังอย่างเดียวตลอดไปเถิด (จากหนังสืออนุสรณ์นักผลิตรายการวิทยุ รุ่นที่ 2)

5. ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจ (Uses and Gratification)

แนวทางการศึกษาเรื่องการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ เป็นแนวความคิดที่มีความเชื่อว่า มนุษย์เป็นผู้รับสารจะเป็นผู้กำหนดว่าตนเองต้องการอะไร สื่อชนิดไหน สารอะไร เพื่อสนองความต้องการของตนเองเป็นหลักอันนำไปสู่ความพึงพอใจ แนวความคิดดังกล่าวเป็นการพิจารณาผู้รับสารในมุมมองของผู้กระทำ (Active Receiver) ต่อคือ

แคทซ์และคณะ (1974) ได้อธิบายแนวความคิดเรื่องการใช้ประโยชน์และการได้รับการพึงพอใจจากสื่อมวลชนของผู้รับสารไว้ว่าเป็นการศึกษาผู้รับสารเกี่ยวกับ

- สภาวะทางสังคมและจิตใจ ซึ่งก่อให้เกิด
- ความต้องการจำเป็นของบุคคลและเกิดมี
- ความคาดหวังจากสื่อมวลชนหรือแหล่งข่าวอื่นๆ

- การเปิดรับสื่อมวลชนในรูปแบบต่างๆ กันอันก่อให้เกิดผล
- การได้รับความพึงพอใจจากที่ต้องการ และ
- ผลอื่นๆ ที่ตามมาซึ่งอาจจะไม่ใช่ผลที่ตั้งเจตนาไว้ก็ได้

1) **ความสำคัญด้านการพัฒนาสังคม** การพัฒนาสังคมหมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่ดีทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมการเมืองการปกครองวัฒนธรรมเพื่อประชาชนจะได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทั้งด้านอาหารที่อยู่อาศัยการศึกษาสุขภาพอนามัยการมีงานทำมีรายได้ที่เพียงพอในการครองชีพประชาชนได้รับความเสมอภาคความยุติธรรมมีคุณภาพชีวิตทั้งนี้ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการเปลี่ยนแปลงทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ (คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ)

การพัฒนาเป็นการสร้างความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมไปในทางที่ดีขึ้นจากสภาพที่ไม่น่าพอใจไปสู่สภาพที่น่าพอใจ เช่น มีการศึกษาที่ดี ดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างเป็นสุข สร้างสรรค์สิ่งต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลและสังคมให้เพียงพอทั้งด้านวัตถุและจิตใจ การพัฒนาสังคมหรือประเทศเชื่อกันว่า จะต้องเริ่มต้นที่การพัฒนาการศึกษาก่อน เมื่อการศึกษาพัฒนาคน สังคมก็พัฒนาตาม และนำไปสู่การพัฒนาประเทศในที่สุด สื่อมวลชนมีบทบาทหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ข่าวสารไปสู่ประชาชน ดังนั้น สื่อมวลชนจึงมีบทบาทโดยตรงสำหรับการศึกษาและการพัฒนาสังคมหรือประเทศ

กระบวนการทางสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอีกทั้งความเจริญทางด้านวัตถุทำให้สภาพสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการพัฒนาและปัญหาต่างๆ ทางสังคมอาทิ ปัญหาเยาวชนปัญหายาเสพติดปัญหาแหล่งเสื่อมโทรมปัญหาแรงงานปัญหาอาชญากรรมและปัญหาด้านศีลธรรมความเสื่อมถอยทางวัฒนธรรมเป็นต้นความตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวจึงเป็นคำถามที่ต้องการคำตอบคือทำอย่างไรประชาชนสถาบันต่างๆ ในสังคมจะสามารถปรับตัวได้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงทำอย่างไรประชาชนสถาบันต่างๆ ในสังคมจะตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมมือกันสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้

กระบวนการสื่อสารมวลชนถูกนำมาใช้เพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาทางสังคมโดยการเผยแพร่ข่าวสาร โครงการนโยบายการพัฒนาทางสังคมอย่างรวดเร็วเพื่อกระตุ้นให้ประชาชนและสถาบันสังคมตระหนักถึงปัญหาหาวิธีการแก้ไขปัญหาให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ เพื่อการพัฒนาการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อในการพัฒนาด้านสังคมนั้นสามารถกระทำได้

หลายรูปแบบเช่นในรูปแบบบทความสารคดีการปาฐกถาและการอภิปรายตลอดจนการสัมภาษณ์ผู้มีความรู้และผู้มีหน้าที่รับผิดชอบนอกจากนี้ยังสามารถกระทำได้ในรูปของความบันเทิงเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ฟังและหลีกเลี่ยงการให้ความรู้โดยตรงซึ่งอาจทำให้ผู้ฟังเบื่อหน่ายโดยการจัดเป็นละครจัดรายการแข่งขันตอบปัญหาหรืออาจจัดในรูปประกาศคำขวัญหรือบทสนทนาสั้นๆ

2) ความสำคัญด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ แนวคิดริเริ่มของการพัฒนาประเทศไทยพบว่า เน้นไปที่การพัฒนาเศรษฐกิจเพราะการพัฒนาเศรษฐกิจหมายถึง การทำให้ฐานะของประเทศและประชาชนดีขึ้น ในด้านการเงินการที่ประเทศจะพัฒนาด้านเศรษฐกิจได้ดีและรวดเร็วก็ต้องอาศัยการพัฒนาจากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม เพราะสินค้าอุตสาหกรรมนั้นขายได้ในราคาสูงทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศสดรุดหน้าได้ดีกว่าสินค้าทางด้านเกษตรกรรมมาก เรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจึงเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ

วิทยุกระจายเสียงมีส่วนช่วยพัฒนาการเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม คือ

ประการแรกการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจำเป็นต้องอาศัยตลาด การโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ จึงมีส่วนช่วยในการส่งเสริมการตลาด

ประการที่สองการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมมีความเกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ที่ประชาชนกลุ่มต่างๆ มีต่อโรงงานอุตสาหกรรม การประชาสัมพันธ์จึงถูกนำมาใช้ในการสร้างภาพพจน์ที่ดี

ประการที่สามการบริหารธุรกิจและอุตสาหกรรมต้องอาศัยการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดการประสานงานและการบริหารงานที่ราบรื่น เพื่อส่งผลไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม

จากแนวความคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า สื่อวิทยุกระจายเสียงมีความสำคัญเพราะถือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการศึกษาสาธารณสุข สังคม การเมือง เศรษฐกิจ และการเกษตร เพราะสื่อวิทยุสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจถ่ายทอดข้อมูลต่างๆ ออกไปสู่ประชาชนได้อย่างกว้างขวาง เข้าได้ถึงทุกกลุ่มแม้กระทั่งประชาชนที่อยู่ห่างไกลในชนบทให้ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต เกิดการเปลี่ยนแปลงและทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

บทบาทหน้าที่ของสื่อวิทยุกระจายเสียง นภาพรณ อัจฉริยะกุล (2543) กล่าวว่า วิทยุกระจายเสียงมีบทบาทหน้าที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. การให้ข้อเท็จจริงแก่ประชาชนคือ ผู้รับสารต้องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว นำเสนอเรื่องราวข่าวสารตามความเป็นจริงให้ประชาชนได้รับทราบด้วยความรวดเร็วฉับไว ทำให้สามารถเสนอข่าวไปยังผู้ฟังได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์ เช่น เรื่องราวที่มีผลกระทบกับการดำเนินชีวิตทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม เป็นต้น

2. การให้ความรู้และการศึกษาวิทยุกระจายเสียงสามารถนำความรู้และการศึกษาไปถึงกลุ่มเป้าหมายและประชาชนทั่วไปได้อย่างทั่วถึงรวดเร็ว ทำให้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ตามควรแก่อัธยาศัย และเพื่อให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ นอกจากนั้นการให้การศึกษาทางวิทยุกระจายเสียงจะมุ่งให้ความรู้เพื่อที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคมให้ดีที่สุดและเกิดประโยชน์มากที่สุดตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น

3. การแสดงความคิดเห็น วิทยุกระจายเสียงควรเสนอความคิดเห็นเพื่อช่วยในการตัดสินใจหรือหาข้อตกลงข้อยุติในประเด็นปัญหาต่างๆ ด้วยการจัดสถานที่หรือเวทีเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือเป็นช่องทางในการร้องทุกข์ของประชาชน ดังนั้น การทำหน้าที่ในการให้ความเห็นของวิทยุกระจายเสียงอย่างเป็นทางการและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นธรรม ประชาชนในทุกส่วนก็จะมีความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงสื่อวิทยุกระจายเสียง เช่น การดำเนินรายการโดยให้ประชาชนโทรศัพท์เข้ามาในรายการวิทยุเพื่อเสนอความเห็นในเรื่องต่างๆ ที่ได้รับความเดือดร้อน

4. การให้ความบันเทิงเพื่อจรรโลงใจหลีกเลี่ยงความเครียดให้มีความสุนทรีย์ ความบันเทิงเรีงรมย์ ซึ่งเป็นการสร้างสมดุลทางจิตใจจากภาวะกดดันจากสิ่งแวดล้อมในสังคม

5. การให้บริการสาธารณะหมายถึง รายการที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ โดยถือเป็นหน้าที่ที่วิทยุกระจายเสียงจำเป็นต้องจัดขึ้น เพื่อเป็นการบริการแก่ประชาชนรายการที่เป็นบริการสาธารณะจะไม่มีกำไรโชนณาสินค่าใดๆ

จากบทบาทหน้าที่ของวิทยุกระจายเสียงจะเห็นได้ว่า วิทยุเป็นสื่อที่มีบทบาทครอบคลุมในหลายๆ ด้าน ตอบสนองผู้รับฟังได้เป็นอย่างดี กลุ่มผู้ฟังจึงมีความหลากหลาย ความต้องการต่างแตกต่างกันไป การจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงจึงมีความแตกต่างกันไปด้วย เช่น สถานีวิทยุกรมอู่ศูนย์มวิทยา บทบาทจะเน้นหนักไปที่การให้ข้อมูลข่าวสารด้านสภาพดินฟ้าอากาศ สถานีวิทยุรัฐสภา บทบาทหน้าที่จะเน้นหนักไปที่การให้ความรู้และการศึกษาทางด้านการเมือง และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย บทบาทหน้าที่จะไปอยู่ที่การให้ข่าวสารความรู้และการบริการสาธารณะ

วัตถุประสงค์ของการดำเนินการกิจการวิทยุกระจายเสียง (กฎหมายระเบียบว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2535) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการส่งวิทยุกระจายเสียงในหมวด 2 ข้อ 12 ไว้ว่า การให้บริการส่งวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ให้เป็นที่ไปตามเจตนารมณ์ของการผลิตสื่อเพื่อการบริการสาธารณะและเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนอย่างแท้จริงและให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ส่งเสริมนโยบายและประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติทั้งในด้านการเมือง การเศรษฐกิจ และสังคม
2. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความสำนึกและรับผิดชอบต่อประเทศชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
3. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจซึ่งกันและกัน
4. เชิญชวนให้ประชาชนตอบโต้และต่อต้านศัตรู ตลอดจนลัทธิที่เป็นภัยต่อประเทศชาติและมีความร่วมมือกับมิตรประเทศ
5. เป็นสื่อมวลชนที่ดีสำหรับการสื่อข่าวทั่วไปและข่าวจากรัฐบาลไปสู่ประชาชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีและถูกต้องโดยรวดเร็ว
6. สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ **เจ้าของสถานีหรือกิจการของราชการ**
 - สนับสนุนกิจการเกี่ยวกับการศึกษาของชาติ
 - ส่งเสริมให้ประชาชนช่วยกันรักษาวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีและภาษาไทยให้ดำรงอยู่ด้วยดี
 - ให้ความรู้ความบันเทิงแก่ประชาชนไทยโดยชอบด้วยวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีและศีลธรรมอันดีงาม
 - ร่วมมือกับนานาชาติที่เป็นมิตรของประเทศไทยโดยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรายการที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าวสรุปได้ว่า การดำเนินกิจการวิทยุกระจายเสียง วัตถุประสงค์ส่วนใหญ่มุ่งเน้นการให้บริการและมีส่วนเกี่ยวข้องกับความมั่นคงและความเป็นอยู่ของประชาชนนอกจากนี้ยังมีส่วนรับผิดชอบต่อประเทศสังคมและเป็นสื่อกลางให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน

ประเภทรายการวิทยุกระจายเสียงการจัดแบ่งประเภทรายการวิทยุกระจายเสียง (นภากรณ์ อัจฉริยะกุล, 2545) นิยมจัดแบ่งประเภทตามบทบาทหน้าที่ของการสื่อสารหรืออาจแบ่งประเภทตามลักษณะกลุ่มผู้ฟังสาขาอาชีพและตามเนื้อหาของรายการประเภทรายการวิทยุกระจายเสียงที่นำเสนอทางวิทยุกระจายเสียงแบ่งเป็น 4 ประเภทคือ

1. **ประเภทข่าวสาร**คือ รายการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวางในรูปแบบต่างๆ เช่น รายการข่าวที่บอกให้ผู้ฟังรู้ว่าใครทำอะไรที่ไหนเมื่อไรและอย่างไร เพื่อให้ผู้ฟังสามารถติดตามเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวเพื่อประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ในสังคมได้อย่างไม่ล่าช้าเป็นต้น

2. **ประเภทความรู้หรือการศึกษา**คือ รายการที่มุ่งเสริมสร้างด้านวิชาความรู้ อาชีพวัฒนธรรมแนวทางในการดำเนินชีวิตและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของคนในสังคมได้ นำความรู้ที่นำมาความเจริญมาสู่สังคมและตนเองได้

3. **ประเภทบันเทิง**คือรายการที่มีจุดประสงค์มุ่งสร้างความเพลิดเพลินใจให้ผู้ฟังผ่อนคลายอารมณ์คลายความเครียดจึงมักเป็นรายการที่ไม่มุ่งเน้นสาระทางวิชาการแต่มุ่งเน้นให้ผู้ฟังเกิดความสบายใจเช่นรายการเพลงรายการละครเป็นต้น

4. **ประเภทบริการสาธารณะ**รายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อสาธารณะนั้น หมายถึงรายการที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะโดยถือเป็นหน้าที่ที่วิทยุกระจายเสียงจำเป็นต้องจัดขึ้น เพื่อเป็นการบริการแก่ประชาชนรายการที่เป็นบริการสาธารณะจะไม่มีกำไรโฆษณาสินค้าใดๆ รูปแบบรายการเพื่อบริการสาธารณะมีรูปแบบต่างๆเช่นรูปแบบการรายงานข่าวรูปแบบการประกาศแจ้งข้อความหรือข่าวสารรูปแบบสปอร์ตลักษณะของรายการเพื่อบริการสาธารณะอาจทำเป็นรูปแบบอื่นใดก็ได้ไม่มีข้อจำกัดเพียงแต่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นบริการในเรื่องข่าวสารความรู้สาระใดๆที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

รูปแบบของรายการวิทยุกระจายเสียง (นภากรณ์ อัจฉริยะกุล, 2545) แบ่งรูปแบบของรายการเป็น 13 รูปแบบคือ

1. **รายการพูดคุยกับผู้ฟัง (Talk หรือ Straight Talk)** หมายถึง รายการที่มีผู้พูดคนเดียวพูดคุยกับผู้ฟังที่บ้านลักษณะการพูดนั้นจะเป็นการพูดโดยไม่ได้อ่านบทคือพูดเป็นธรรมชาติเหมือนกำลังนั่งคุยกันอยู่และผู้ที่กำลังคุยด้วยคือผู้ฟังที่บ้านประเด็นของเรื่องไม่เป็นเรื่องของวิชาการมากนักไม่เหมือนการบรรยายหรือรายการข่าว

2. **รายการสารละคร (Docu.-Drama)** หมายถึง รายการที่ใช้รูปแบบของละครวิทยุผสมกับรูปแบบสารคดี โดยช่วงแรกจะเสนอรายการด้วยรูปแบบละครในเนื้อหาของละครอาจจะยกประเด็นปัญหามาโต้ตอบกันด้วยเทคนิคของละครวิทยุ โดยผู้เรื่องให้ผู้ฟังทราบว่านั่นคือปัญหาสารละครที่ดีควรแสดงประเด็นปัญหาให้เด่นชัด จากนั้นก็จะเป็นช่วงของการแก้ปัญหาโดยเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหานั้น

3. **รายการข่าว (News Programme)** เป็นรูปแบบรายการข่าวที่มุ่งเสนอเรื่องราวที่ลึกซึ้งต้องการให้ความกระจ่างชัดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพิ่มขึ้น วิเคราะห์เบื้องหน้าเบื้องหลังของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การเลือกเรื่องที่จะนำมาวิเคราะห์นั้นควรจะเลือกเรื่อง que เห็นว่ากระทบกับคนส่วนใหญ่ เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นใหม่ๆ และอยู่ในความสนใจของผู้ฟังอย่างมาก เรื่องนั้นต้องเป็นเรื่องที่ยังไม่ยุติหรือยังมีความขัดแย้งกันอยู่

4. **รายการสัมภาษณ์ (Interviewing Programme)** จุดประสงค์เพื่อให้ผู้ฟังได้รับฟังคำพูดข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากตัวผู้ให้สัมภาษณ์เอง เพื่อให้ผู้ฟังได้สรุปหรือตีความจากคำพูด ซึ่งถือเป็นแหล่งต้นตอของเนื้อหาสาระ โดยไม่มีการถ่ายทอดความหมายต่อ

5. **รายการสนทนา (Conversation Programme)** เป็นการสนทนาพูดคุยแต่มีผู้คุยคนเดียว แต่เป็นการพูดคุยกันระหว่างคน 2 คนขึ้นไป ปกติจะไม่เกิน 4 คน รายการสนทนาโดยทั่วไปจะมีผู้ดำเนินการสนทนาคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้คอยควบคุมให้การสนทนาเป็นไปตามแนวทาง หรืออยู่ในขอบเขตของเรื่องที่กำหนดไว้ และคอยนำการสนทนาจากเรื่องหนึ่งไปอีกเรื่องหนึ่ง

6. **รายการอภิปราย (Discussion Programme)** เป็นรายการพูดคุยโดยมีผู้ร่วมอภิปรายมาออกความคิดเห็นในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง ซึ่งผู้ร่วมอภิปรายมีความคิดเห็นต่างทัศนะกันหรือมีประสบการณ์มาคนละแนวกัน โดยมีผู้ดำเนินการอภิปรายทำหน้าที่เพียงนำการอภิปรายเท่านั้น จะไม่ร่วมอภิปรายด้วยเหมือนรายการสนทนา

7. **รายการบรรยายเหตุการณ์ (Commentary Programme)** เป็นการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและรายงานในขณะที่เหตุการณ์นั้นกำลังดำเนินอยู่แล้วผู้บรรยายเหตุการณ์ (Commentator) เป็นผู้บรรยายถ่ายทอดสิ่งที่ได้เห็นนั้นให้ผู้ฟัง โดยอาจมีเสียงประกอบจริงจากสถานที่เกิดเหตุขึ้นด้วยการบรรยาย บางครั้งก็อาจมีการวิจารณ์แทรกไปด้วยเพื่อให้ผู้ฟังเห็นภาพตามไปด้วย รายการบรรยายเหตุการณ์มักจะทำในกรณีที่เกิดเหตุสำคัญจริงๆ หรือมีเหตุการณ์สำคัญในโอกาสพิเศษที่สมควรถ่ายทอดเผยแพร่ให้ประชาชนรับทราบทันทีทันใด

8. **รายการเพลง (Music Programme)** เป็นรายการสำคัญและมีผู้นิยมฟังมากที่สุดสถานีวิทยุต่างๆ มักมีสัดส่วนรายการเพลงมากกว่ารายการประเภทอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยุระบบ เอฟ.เอ็ม. ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแบบสเตอริโอ คุณภาพเสียงชัดเจนเป็นพิเศษช่วยเพิ่มความไพเราะของเพลงหรือดนตรีต่างๆ ได้มาก

9. **รายการถาม-ตอบปัญหา (Quiz Programme)** หมายถึง รายการที่ผู้ฟังเข้าร่วมการแข่งขันตอบปัญหาต่างๆ ผู้ฟังจะมีโอกาสคิดและหาคำตอบของตัวเองไปพร้อมกับรายการ เป็นการส่งเสริมให้เกิดความรู้ความคิด โดยเฉพาะรายการถามตอบปัญหาทางวิชาการ

10. **รายการละครวิทยุ (Radio Drama)** เป็นรายการพูดประกอบเสียงโดยใช้เทคนิคหลายๆ อย่างประกอบกัน แสดงให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ความเข้าใจความรู้สึกคล้ายตาม จึงเป็นรายการที่ได้รับความนิยมมากในอดีต ปัจจุบันเนื่องจากมีละครโทรทัศน์ทำให้ความนิยมรายการละครวิทยุลดลง วัตถุประสงค์เพื่อความบันเทิงเป็นสำคัญ แต่บางครั้งอาจสอดแทรกเนื้อหาที่เป็นความรู้ไว้ด้วย

11. **รายการสารคดี (Documentary or Feature Programme)** เป็นรายการที่ให้เนื้อหาในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง แต่มีรายละเอียดหลายแง่มุม มีวิธีการนำเสนอได้หลายลักษณะ โดยมุ่งที่จะเสนอประเด็นสาระเนื้อหาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว

12. **รายการนิตยสารทางอากาศ (Magazine Programme)** เป็นรายการที่ประกอบด้วยเรื่องย่อยต่างๆ กัน หลายเรื่องหลายรสรวมอยู่ในรายการเดียวกัน วิธีการเสนอมีหลายรูปแบบ เรื่องย่อยที่นำมาเสนอจะอยู่ในแนวเดียวกันหรือต่างแนวก็ได้ โดยมีการเชื่อมโยงแต่ละเรื่องเข้าด้วยกันด้วยบทเชื่อมโยงหรือการใช้ดนตรีเพลงเสียงประกอบเชื่อมโยง

13. **รายการปิกนิกหรือวาไรตี้ (Variety)** เป็นรายการที่ประสมรายการหลายรูปแบบรวมอยู่ในรายการเดียวกันคล้ายรายการนิตยสาร แต่ส่วนใหญ่รายการปิกนิกจะไม่คำนึงถึงการเชื่อมโยงต่อเนื่อง รายการจึงมีแต่ความหลากหลายมากกว่าเอกภาพแต่ละส่วนแต่ละรูปแบบของรายการปิกนิกเน้นที่ความบันเทิง ไม่เน้นเนื้อหาแต่จะคำนึงถึงเรื่องสนุกสนานเรื่องเบาๆ เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดของผู้ฟังมากกว่า

เนื้อหารายการคือ สาระเรื่องราวข้อมูลต่างๆ เป็นวัตถุดิบส่วนหนึ่งที่ผู้จัดรายการนำมาบรรจุลงในรายการ โดยมีจุดมุ่งหมายต่างๆ อาจมุ่งที่จะให้ความรู้ข่าวสารหรือความบันเทิงแก่ผู้ฟัง เนื้อหารายการมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดรายการ เพราะเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการจัดทำรายการที่จะขาดไม่ได้ การจัดรายการแต่ละครั้งประกอบด้วยผู้จัด/ผู้ผลิตรายการ เนื้อหารายการและผู้ฟังรายการ ผู้จัด ต้องวางแผนการบรรจุเนื้อหารายการ โดยต้องคำนึงถึงความสนใจความต้องการของผู้ฟัง (จิราภรณ์ สุวรรณวาทกสิกิจ, 2543)

1. ลักษณะของเนื้อหารายการ เนื้อหารายการแบ่งเป็นลักษณะใหญ่ๆ ได้

2 ลักษณะคือ

1) เนื้อหารายการสำหรับผู้ฟังทั่วไปหมายถึงเรื่องราวหรือสาระต่างๆที่ไม่เฉพาะเจาะจงให้ผู้ฟังกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งฟังแต่ผู้ฟังทุกกลุ่มสามารถฟังได้เข้าใจรู้เรื่องเนื้อหาบางเรื่องก็อาจอยู่ในความสนใจของคนทั่วไปแต่เนื้อหาบางเรื่องอาจไม่อยู่ในความสนใจมาก่อนแต่ฟังได้และบางครั้งเมื่อฟังแล้วอาจเกิดความสนใจในเรื่องนั้นๆภายหลังก็ได้ซึ่งมักเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวสุขภาพอนามัยอาหารการกินการท่องเที่ยวการเมืองลักษณะเนื้อหาเข้าใจง่าย

2) เนื้อหารายการสำหรับผู้ฟังเฉพาะกลุ่มหมายถึงเรื่องราวที่มุ่งเฉพาะกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีความสนใจคล้ายกัน เนื้อหารายการสำหรับผู้ฟังเฉพาะกลุ่มนี้บางครั้งผู้ฟังทั่วไปที่เปิดฟังรายการอาจไม่เข้าใจเนื้อหาหรือนัก เนื่องจากเนื้อหาในรายการสำหรับผู้ฟังเฉพาะกลุ่ม อาจมีศัพท์เทคนิคหรือสูตรที่ผู้ฟังคนอื่นไม่เข้าใจ

2. ประเภทของเนื้อหารายการ

จิราภรณ์ สุวรรณวาทกสิกิจ (2543) อธิบายว่า ผู้จัดรายการสามารถเลือกเนื้อหารายการที่น่าสนใจเหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายมาจัดรายการก็ได้ โดยเนื้อหาทั้งหลายเหล่านั้นจำแนกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1) ประเภทข้อเท็จจริง

2) ประเภทความคิดเห็น

เนื้อหาประเภทข้อเท็จจริงข้อเท็จจริงคือข้อมูลหรือสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความจริงต่างๆ ที่มีอยู่ใน โลก ซึ่งข้อเท็จจริงอาจเป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสรรพสิ่งทั้งหลายทั้งปวงไม่ว่าจะเป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับมนุษย์สัตว์สิ่งของเหตุการณ์

ลักษณะเด่นของข้อเท็จจริงคือ มีความถูกต้องหรือผิดโดยสามารถตรวจสอบได้หรือพิสูจน์ได้ และการตรวจสอบหรือพิสูจน์ได้ผลว่าเป็นจริงตามนั้นข้อเท็จจริงนั้นก็ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ในทางตรงกันข้ามหากการตรวจสอบหรือพิสูจน์แล้วไม่ได้ผลตามนั้นก็ถือว่าข้อเท็จจริงนั้นไม่ถูกต้องผิดหรือเป็นเท็จ

ในการจัดรายการวิทยุโดยนำเนื้อหาประเภทข้อเท็จจริงมาบรรจุลงในรายการนั้นจำเป็นจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1) ความถูกต้อง การบรรจุเนื้อหาลงในรายการใดๆ ก็ตามที่เป็นข้อเท็จจริงนั้นผู้จัดรายการพึงระลึกเสมอว่า ความถูกต้องของเนื้อหาต้องมาเป็นอันดับแรก

2) แหล่งอ้างอิง การที่ผู้ฟังจะเกิดความเชื่อถือเนื้อหาในรายการนั้นในกรณีที่เป็นข้อเท็จจริง ถ้าผู้จัดรายการสามารถอ้างอิงแหล่งอ้างอิงได้จะช่วยให้ผู้ฟังมีความมั่นใจในรายการมากขึ้น

เนื้อหาประเภทความคิดเห็นเป็นเรื่องของความรู้สึก ความเชื่อ ความคิดที่บุคคลหนึ่งมีต่อสรรพสิ่งทั้งปวงไม่ว่าจะเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวเอง เกี่ยวกับมนุษย์คนอื่น ๆ หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุ ในการพิจารณานาเนื้อหาประเภทความคิดเห็นมาจัดทำรายการวิทยุควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 1) ทันทต่อเหตุการณ์ ต้องมีความทันสมัยของข้อมูลเนื่องจากข้อมูลความคิดเห็นนี้สามารถเปลี่ยนไปได้เรื่อยๆ
- 2) มีหลายความคิดเห็น ผู้จัดรายการควรเปิดโอกาสให้กว้างโดยให้มีความคิดเห็นหลายๆ ทศนะ ให้ผู้ฟังได้ฟังอย่างเสรี
- 3) มีอิสระเสรี ผู้จัดต้องให้อิสระเสรีแก่ผู้ฟังไม่โน้มน้าวชักจูงให้ผู้ฟังเชื่อฟังเนื้อหาในรายการ แต่ควรเปิดโอกาสให้ผู้ฟังคิดและมีความเห็นของตัวเองมากกว่า

3. การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง

พินิตตา สุข โกศล (2549) อธิบายว่า ธรรมชาติของสื่อกระจายเสียงเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้ทุกคน (Accessibility) โดยไม่จำกัดพรมแดนทางความรู้ ระยะเวลาและลักษณะคุณภาพของประชาชน เป็นสื่อที่ใกล้ชิดกับผู้รับสารมากที่สุด สามารถถ่ายทอดเรื่องราวสดๆ (Real-time) มีความยืดหยุ่นสูง นอกจากนี้ยังต้องการการพัฒนาทางด้านเนื้อหาในเชิงสร้างสรรค์ตลอดเวลา การสร้างสรรค์เนื้อหาผ่านสื่อกระจายเสียงต้องยึดมั่นในลักษณะของประชากรกลุ่มเป้าหมาย (Target Audience) และเป้าหมายของการผลิตสื่อเป็นประการสำคัญ

การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ผู้ผลิตรายการมีหน้าที่ที่สำคัญคือจะต้องคำนึงถึงลักษณะของสถานีวิทยุ กลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของรายการ ความยาวและระยะเวลาในการออกอากาศ จากนั้นจึงกำหนดเนื้อหารายการและรูปแบบของรายการให้เหมาะสมชัดเจนว่าต้องการผลิตรายการนั้นๆ เพื่ออะไร ซึ่งการกำหนดวัตถุประสงค์นั้นต้องคำนึงถึงความสนใจ ความต้องการของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายด้วย เช่น ประชาชนในบริเวณชุมชนนั้นโดยส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรระดับความรู้ไม่สูง การจัดรายการวิทยุควรเน้นให้ความรู้ที่เกษตรกรสนใจ อาทิ เรื่องการทำเกษตรแผนใหม่ไม่ใช้สารเคมี การรักษาผิวดิน ช่องทางการทำการตลาดในการจัดจำหน่ายสินค้าเพื่อการเกษตร เป็นต้น รวมทั้งเพลงที่ใช้ประกอบในรายการควรจะเป็นเพลงที่กลุ่มผู้ฟังเป้าหมายนิยมฟังมากกว่าการเปิดเพลงตามความนิยมหรือตามความคิดของผู้จัดรายการ (สุมน อยู่สิน, 2543)

ดังนั้น ในการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงผู้ผลิตรายการสามารถสร้างจินตนาการให้ผู้ฟังได้โดยไม่มีขอบเขตจำกัด แต่การฟังด้วยหูอย่างเดียวย่อมมีขีดเพี้ยน ฟังไม่ถนัดชัดเจน ฟังแล้วไม่รู้เรื่อง ฟังแล้วไม่เกิดประโยชน์ ฉะนั้นในการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงผู้ผลิตจึงต้องพิจารณาเลือกเรื่อง เสียง กำหนดรูปแบบรายการ และวางแผนผลิตรายการให้เหมาะสมและถูกต้องตามลักษณะของวิทยุกระจายเสียง โดยมีข้อคำนึงดังต่อไปนี้

1) การเลือกเรื่องในการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเนื่องจากวิทยุกระจายเสียงมีข้อจำกัดหลายประการ ซึ่งมีผลต่อการเลือกเรื่องที่จะนำมาผลิตเป็นรายการ ผู้ผลิตรายการจึงต้องคำนึงถึงการเลือกเรื่อง ดังนี้

1.1) เลือกเรื่องที่คนสนใจ (Human Interest) เรื่องที่จะนำมาผลิตเป็นรายการ ไม่ว่าจะป็นรายการประเภทใดก็ตามสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ดังนี้

- เรื่องที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตของคน เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาโรคภัยไข้เจ็บ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาเศรษฐกิจ เป็นต้น

- เรื่องราวที่เป็นความขัดแย้งของคนในสังคม เช่น ความขัดแย้งระหว่างผู้นิยมพรรคการเมือง ความขัดแย้งระหว่างประเทศ เป็นต้น

- เรื่องราวที่มีผลต่อจิตใจและอารมณ์ของคน เช่น ความบันเทิง สนุกสนาน

- เรื่องราวที่เป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของมนุษย์ เช่น การค้นพบสิ่งใหม่ๆ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์

- เรื่องราวที่เกี่ยวกับบุคคลสำคัญหรือบุคคลที่มีชื่อเสียง เช่น กิจกรรมของบุคคลสำคัญระดับชาติ เรื่องราวของบุคคลที่มีชื่อเสียงต่างๆ

- เกี่ยวกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวของบุคคลเช่นการที่มีผู้ได้รับรางวัล ไครรางวัลหนึ่งเป็นผู้ที่สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศส่วนความล้มเหลวเช่นการดำเนินธุรกิจล้มเหลวการฉ้อราษฎร์บังหลวง เป็นต้น

- เลือกเรื่องให้เหมาะสมกับประสบการณ์ของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย กลุ่มผู้ฟังที่มีอายุเพศการศึกษาอาชีพและสถานภาพทางเศรษฐกิจแตกต่างกันย่อมมีประสบการณ์แตกต่างกันและมีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแตกต่างกันด้วยถ้าหากเรื่องใดไม่สอดคล้องกับประสบการณ์หรือผู้ฟังไม่มีประสบการณ์ร่วมด้วยแล้วรายการนั้นก็ไม่น่าเป็นที่สนใจของผู้ฟังกลุ่มนั้น

- เรื่องที่นำมาผลิตรายการวิทยุทุกรายการจะต้องไม่ซับซ้อนวุ่นวายจะต้องเรียงลำดับประเด็น เช่น สารคดีประวัติศาสตร์ต้องเรียงลำดับตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ควรนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังมากล่าวก่อน จะทำให้เกิดความสับสน เป็นต้น

- วิद्यุกระจายเสียงเป็นสื่อทางเดียวเมื่อออกอากาศไปแล้วผู้ฟังไม่สามารถซักถามได้ เมื่อมีข้อสงสัยเรื่องที่น่าเสนอ จึงควรมีความง่ายในการใช้ภาษาที่ผู้ฟังๆ แล้วเข้าใจได้ทันที โดยไม่ต้องเสียเวลาในการตีความ

2) การเลือกเสียงเสียงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ทำให้วิद्यุกระจายเสียงแตกต่างจากสื่อประเภทอื่นเสียงในรายการวิทยุประกอบด้วย

2.1) เสียงพูดคือ เสียงของมนุษย์ที่เปล่งออกมาเป็นคำวลีหรือประโยค ด้วยการออกเสียง น้ำเสียง สำเนียงหรือลีลาที่แตกต่างกัน สารที่สื่อออกไปจะเป็นวัจนภาษาหรือภาษาพูด ซึ่งมีความหมายทำให้ผู้ฟังรับรู้เนื้อหาสาระได้ในทันที

2.2) เสียงธรรมชาติคือ เสียงจากแหล่งธรรมชาติเพื่อประกอบเข้าไปในรายการวิทยุกระจายเสียงแล้วทำให้รายการมีคุณภาพ มีความสมบูรณ์โดยครบถ้วนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะช่วยสร้างภาพในขณะที่รับฟังรายการได้ชัดเจนขึ้น

2.3) เสียงประดิษฐ์คือเสียงที่ผลิตหรือประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่จากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ หรือจากเสียงคน เพื่อให้ได้ผลทางเสียงตามที่ต้องการ เสียงจากวัตถุทำได้ด้วยการนำวัตถุต่างๆ มากระทบ เสียงคลี เคาะเคลื่อนที่ให้เป็นเสียงคล้ายธรรมชาติ เช่น เสียงในการแสดงละครวิทยุ เป็นต้น

3) การเลือกรูปแบบรายการผู้ผลิตรายการควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆดังต่อไปนี้

3.1) วัตถุประสงค์ของรายการ เช่น เพื่อนำเสนอความรู้ อาจนำเสนอในรูปแบบของสารคดีบันเทิง อาจนำเสนอในรูปแบบรายการเพลงขอดีนิยมปกิณกะหรือวาไรตี้ เป็นต้น

3.2) กลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย ผู้ผลิตรายการควรมีการศึกษาว่ารายการรูปแบบใดที่สอดคล้องกับความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าหากเป็นการผลิตรายการเพื่อการศึกษาผู้ผลิตรายการจะต้องมีการทดลองรูปแบบของรายการเสียก่อน เพื่อพัฒนา รูปแบบของรายการให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

3.3) ทรัพยากรที่มีอยู่ทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับใช้ในการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงมีอยู่ 4 อย่าง คือ

- บุคลากร (Man) ในการผลิตรายการต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในเรื่องการเขียนบท การกำกับรายการ การดำเนินรายการ การแสดง การควบคุมเสียง ในห้องบันทึกเสียง การบันทึกเสียงนอกสถานที่ การตัดต่อเทป

- เงินงบประมาณ (Money) ค่าใช้จ่ายในการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงประกอบด้วย ค่าเขียนบท ค่าตอบแทนวิทยากร ค่าตอบแทนผู้แสดง ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปบันทึกเสียงนอกสถานที่ ค่าวัสดุอุปกรณ์

- อุปกรณ์ (Material) ที่ใช้ในการสนับสนุนการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงที่จะเป็นได้แก่ เครื่องบันทึกเสียงแบบกระเป๋าคอ หูฟัง ชุดอุปกรณ์บันทึกเสียงประกอบ
- เวลา (Time) การผลิตรายการจะต้องมีเวลาเพียงพอสำหรับศึกษาข้อมูล วางแผนการผลิตรายการ การเขียนบท การติดต่อประสานงาน การเดินทางไปบันทึกเสียงนอกสถานที่ การตัดต่อเสียงจากคอมพิวเตอร์ การซักรับส่งและการบันทึกเสียงรวมทั้งการประเมินคุณภาพของรายการภายหลังการผลิตรายการ

จากแนวคิดเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียงสรุปได้ว่า สื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อที่ครอบคลุมและสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่ายกว่าสื่ออื่นๆ ผู้รับสื่อไม่จำเป็นต้องใช้ต้นทุนในการรับสื่อมากและตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาสื่อวิทยุกระจายเสียงได้มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศหลายด้าน เช่น ด้านการเกษตร สาธารณสุข การศึกษา การเมืองและการพัฒนาสังคม อย่างไรก็ตาม สื่อวิทยุเชื่อว่าเข้าถึงกลุ่มผู้ฟังได้ทุกคน เพราะผู้รับสื่อมีความแตกต่างและเหตุผลในการเลือกรับสื่อหลายประการ วิทยุกระจายเสียงจึงต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ที่มาเกี่ยวข้องอยู่เสมอ เช่น ประเภทของรายการ รูปแบบเนื้อหาที่สำคัญ ได้แก่ การผลิตรายการที่ทำอย่างไรจะตรงกับความต้องการของผู้ฟัง

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร

1. ความเป็นมาของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท. กรุงเทพมหานคร)
กิจการวิทยุกระจายเสียงในประเทศไทยจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2470 ด้วยพระดำริของพลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากรกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และโทรคมนาคม พระองค์ทรงดำริตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2471 โดยส่งเครื่องส่งกระจายเสียงคลื่นสั้นเข้ามาทดลองและให้อยู่ในความควบคุมของช่างวิทยุกรมไปรษณีย์โทรเลข ตั้งสถานีที่ตึกที่ทำการไปรษณีย์ปากคลองโอ่งอ่าง ตำบลวัดราชบูรณะ เป็นครั้งแรก ใช้ชื่อสถานีว่า “4 พีเจ” ต่อมา ได้มีการประกอบเครื่องส่งคลื่นขนาดกลาง 1 กิโลวัตต์ขึ้น ทำการทดลองที่ตำบลศาลาแดง ใช้ชื่อสถานีว่า “11 พีเจ” (พี.เจ. เป็นคำย่อของบุรฉัตรไชยากร)

หลังจากนั้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2473 ซึ่งตรงกับวันพระราชพิธีฉัตรมงคล ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงเปิดการส่งวิทยุเป็นปฐมฤกษ์ โดยใช้ชื่อสถานีว่า “สถานีวิทยุกรุงเทพฯ ที่พญาไท” ตั้งอยู่ที่วังพญาไท มีกำลังส่ง 2.5 กิโลวัตต์ พิธีเปิดสถานีกระทำโดยอัญเชิญกระแสดพระราชาดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จากพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยเข้าไมโครโฟน ถ้ายทอด

ไปตามสายเข้าเครื่องส่งแล้วกระจายเสียงสู่พสกนิกร นับเป็นครั้งแรกที่มีการถ่ายทอดเสียงทางวิทยุในประเทศไทย ถือได้ว่าเป็นพิธีเปิดสถานีวิทยุกระจายเสียงอย่างเป็นทางการครั้งแรก และถือได้ว่าเป็นการก่อกำเนิดของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยและยังถือได้ถือว่าเป็นครั้งแรกที่มีการถ่ายทอดเสียงทางวิทยุกระจายเสียงเดิม สถานีวิทยุกรุงเทพฯ สังกัดกรมไปรษณีย์โทรเลข ต่อมาเมื่อมีการตั้งสำนักงานโฆษณาการขึ้นก็โอนมาสังกัดสำนักงานโฆษณาการเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2482 และได้เปลี่ยนชื่อเป็น “สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย” เมื่อ พ.ศ.2484 สังกัดกรมโฆษณาการ ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “กรมประชาสัมพันธ์” (www.Radiothailand.prd.go.th)

2. การบริหารงานของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

ปัจจุบันสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่ที่ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ มีฐานะเป็นสำนักๆ หนึ่งในกรมประชาสัมพันธ์ ออกอากาศทั้งภาคภาษาไทยและภาคภาษาต่างประเทศ มีสถานีวิทยุในกำกับดูแลทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ จำนวน 60 จังหวัด รวมทั้งหมด 148 ความถี่ แบ่งเป็นระบบ A.M. 59 ความถี่ ระบบ F.M. 86 ความถี่ และระบบคลื่นสั้น 3 ความถี่ การบริหารงานแบ่งออกเป็น 7 ส่วน และ 1 ฝ่าย ดังนี้

- 1) ส่วนผลิตรายการ แบ่งเป็นกลุ่มผลิตรายการ กลุ่มเทคนิคบริการ
- 2) ส่วนกระจายเสียงในประเทศ แบ่งเป็นฝ่ายผังรายการและควบคุมรายการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายประสานงาน และการบริหารและบริหารเครือข่าย
- 3) ส่วนกระจายเสียงต่างประเทศ แบ่งเป็นกลุ่มภาษายุโรปและกลุ่มภาษาเอเชีย
- 4) ส่วนบริหารการดนตรี แบ่งเป็นฝ่ายดนตรีสากล ฝ่ายดนตรีไทย ฝ่ายประสานการผลิตสื่อดนตรีและคลังเพลง
- 5) ส่วนเทคนิค แบ่งเป็นฝ่ายห้องส่ง ฝ่ายช่างถ่ายทอดและเชื่อมโยงสัญญาณ ฝ่ายช่างเครื่องส่ง 1 ฝ่าย ช่างเครื่องส่ง 2 ฝ่าย พัสดุช่างและบำรุงรักษา
- 6) ส่วนวิทยุเพื่อการศึกษา แบ่งเป็นฝ่ายรายการ ฝ่ายเทคนิคงานธุรการ และสวท. ภูมิภาค
- 7) ส่วนสถานีเครื่องส่ง 1,000 กิโลวัตต์ แบ่งเป็นงานธุรการ ฝ่ายเครื่องส่งและไฟฟ้ากำลัง ฝ่ายระบบเชื่อมโยงสัญญาณและสายอากาศ
- 8) ฝ่ายบริหารทั่วไปแบ่งเป็นงานบริหารทั่วไป งานการเงินและบัญชี งานพัสดุ อาคารสถานที่และยานพาหนะ

3. บทบาทหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยมีบทบาทหน้าที่ในฐานะเป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติคือ (อรุณงามดี, 2543)

- 1) เป็นสถานีหลักในการเสนอข่าวสารทั้งในยามปกติและยามฉุกเฉินให้ประชาชนได้ทราบ
- 2) เป็นสื่อในการเผยแพร่ให้ความรู้ในรูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนคือ การเสนอข่าวสารความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ สังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ถือว่าเป็นหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติในการให้ข่าวสารความรู้สู่ประชาชน
- 3) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติทำหน้าที่เตือนภัยอันตรายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นการเกิดพายุ น้ำท่วม ภัยธรรมชาติ โรคระบาด เหล่านี้เป็นบทบาทหน้าที่ที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติจำเป็นต้องกระทำ
- 4) ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งเป็นระบอบที่คนในชาติยึดถือและถือเป็นอุดมการณ์ของชาติด้วย ซึ่งสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยได้ทำหน้าที่นี้มาตั้งแต่เริ่มกระจายเสียงจนถึงปัจจุบัน โดยเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยมาตลอด
- 5) ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยต้องใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สถานีวิทยุกระจายเสียงอื่นๆ รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมอันดีงามของไทยด้วย
- 6) เผยแพร่ผลงานนโยบายและกิจการของรัฐบาลในฐานะที่เป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ
- 7) ส่งเสริมความสามัคคีของคนในชาติ สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มชนต่างๆ และสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยงานกับประชาชนให้เกิดความสามัคคีและร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาประเทศ
- 8) ส่งเสริมสุขภาพ อนามัยและคุณภาพชีวิตของประชาชนผ่านทางรายการต่างๆ
- 9) ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศโดยส่งรายการวิทยุคลื่นสั้น นอกจากนี้ยังมีการแลกเปลี่ยนรายการวิทยุกับต่างประเทศ
- 10) เป็นผู้บริหารเครือข่ายวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ

ในการดำเนินงานด้านการกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร กำหนดการส่งกระจายเสียงเป็นวิทยุกระจายเสียงระบบเครือข่ายคือ การกระจายเสียง ซึ่งมีสถานีแม่ข่ายเป็นหลักทั้งในด้านเทคนิคและการจัดรายการส่งกระจายเสียงรายการจากสถานีแม่ข่ายให้แก่สถานีวิทยุกระจายเสียงในเครือข่าย ซึ่งมีหน้าที่รับถ่ายทอดรายการเพื่อให้ประชาชนรับฟังได้อย่างกว้างขวางที่สุดในเวลาเดียวกัน (สุริย์ พันเจริญ, 2543)

วิทยุกระจายเสียงระบบเครือข่าย แบ่งการดำเนินงานออกได้ 3 ประเภท คือ

1) ระบบเครือข่ายสมบูรณ์หมายถึง สถานีแม่ข่ายเป็นผู้รับผิดชอบด้านการจัดและผลิตรายการส่งกระจายเสียงรายการทั้งหมดของตนให้แก่สถานีลูกข่าย ซึ่งตั้งอยู่ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ สถานีลูกข่ายจึงเป็นเพียงสถานีวิทยุกระจายเสียงที่รับถ่ายทอดรายการจากสถานีแม่ข่ายเท่านั้น

2) ระบบผสมหมายถึง การที่สถานีวิทยุกระจายเสียงลูกข่ายรับถ่ายทอดรายการจากสถานีแม่ข่ายเป็นส่วนใหญ่ แต่สามารถจัดและผลิตรายการของตนเองเพิ่มเติมได้บ้างตามความเหมาะสม

3) ระบบเครือข่ายแนวนโยบายหมายถึง สถานีวิทยุกระจายเสียงหลายแห่งอยู่ภายใต้สังกัดของหน่วยงานเดียวกัน ดำเนินงานภายใต้ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด มีสถานีวิทยุกระจายเสียงซึ่งรับผิดชอบเป็นแม่ข่ายด้านเทคนิค แต่สถานีลูกข่ายจัดรายการของตนเองเกือบทั้งหมด ยกเว้นการถ่ายทอดเฉพาะบางรายการหรือเป็นครั้งคราวจากสถานีแม่ข่ายเท่านั้น

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร แบ่งการส่งกระจายเสียงเป็น 7 เครือข่าย (แผนปฏิบัติการปรับเปลี่ยนด้านรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย 7 เครือข่าย, 2545) โดยกำหนดระบบ A.M. ความถี่ 891 KHz. เป็นเครือข่าย 1 (เครือข่ายแห่งชาติ) และความถี่ 819 KHz. เป็นเครือข่าย 2 (เครือข่ายเพื่อการถ่ายทอด) ระบบ F.M. ความถี่ 92.5 MHz. เป็นเครือข่าย 3 (เครือข่ายเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิต) และกำหนดเครือข่ายให้สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในส่วนภูมิภาคทุกสถานีดำเนินการถ่ายทอดข่าวและรายการต่างๆ จากเครือข่ายที่กำหนดให้คือ

เครือข่าย 1 (เครือข่ายแห่งชาติ) เพื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารและนโยบายแห่งรัฐ เพื่อความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเพื่อสะท้อนความคิดเห็นของประชาชนสู่รัฐบาลโดยกำหนดให้ระบบ A.M. ความถี่ 891 KHz. เป็นสถานีแม่ข่ายประกอบด้วย สถานีลูกข่ายในระบบ A.M. 16 ความถี่ ทั่วประเทศออกอากาศทุกวันๆ ละ 19 ชั่วโมง (05.00–24.00 น.) ซึ่งสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ A.M.1062 KHz. เป็นสถานีลูกข่ายในเครือข่ายนี้รับสัญญาณตั้งแต่วเวลา (05.00 – 24.00 น. เปิดสถานี – ปิดสถานี)

เครือข่าย 2 (เครือข่ายเพื่อการถ่ายทอด) เพื่อส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย และส่งเสริมพัฒนาอาชีพประชาชน เผยแพร่ผลงานรัฐ ประชาชน ถ่ายทอดสถานการณ์เหตุการณ์ ประชุมรัฐสภา ส่งเสริมเผยแพร่พระราชพิธี รัฐพิธี พิธีการ กิจกรรมสำคัญ โดยกำหนดให้ระบบ A.M. ความถี่ 819 KHz. เป็นสถานีแม่ข่ายประกอบด้วย สถานีลูกข่ายในระบบ A.M. 21 ความถี่ ทั่วประเทศ และ F.M. 1 ความถี่ (สวท.ยะลา) ออกอากาศทุกวันๆ ละ 21 ชั่วโมง (05.00 – 02.00 น.)

เครือข่าย 3 (เครือข่ายเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิต) เพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวกีฬาและศิลปวัฒนธรรม เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตลอดจน เสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมสร้างสรรค์แก่สังคม กำหนดให้ระบบ F.M. ความถี่ 92.5 MHz. เป็น สถานีแม่ข่ายประกอบด้วย สถานีลูกข่ายในระบบ F.M.55 ความถี่ ทั่วประเทศออกอากาศทุกวันๆ ละ 19 ชั่วโมง (05.00 – 24.00 น.) ซึ่งสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. 96.75 MHz. เป็นสถานีลูกข่ายในเครือข่ายนี้

เครือข่าย 4 (เครือข่ายเพื่อการศึกษา) เพื่อเสนอรายการด้านการศึกษาทั้งในระบบ และนอกระบบโรงเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เนื่องจากโลกปัจจุบันเป็น โลกที่อาศัย ความรู้เป็นพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน กำหนดให้สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่ง ประเทศไทยเพื่อการศึกษา ระบบ A.M. ความถี่ 1467 KHz. เป็นสถานีแม่ข่ายประกอบด้วย สถานี ลูกข่ายในระบบ A.M. 8 ความถี่ ระบบ F.M. 2 ความถี่ ออกอากาศทุกวันๆ ละ 19 ชั่วโมง (04.30 – 23.30 น.)

เครือข่าย 5 (สถานีวิทยุกระจายเสียงประจำจังหวัด) 25 จังหวัด นำร่องเพื่อเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสาร บริการสาธารณะ สนองนโยบายจังหวัดและท้องถิ่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ประชาชนและองค์กรท้องถิ่นเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนในท้องถิ่นและ หน่วยงานของรัฐ กำหนดให้ระบบ F.M. 23 ความถี่ A.M. 2 ความถี่ ออกอากาศทุกวันๆ ละ 19 ชั่วโมง (05.00–24.00 น.) ซึ่งสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. 90.5 MHz. เป็นสถานีนำร่องในเครือข่ายนี้

เครือข่าย 6 (เครือข่ายภาษาต่างประเทศ) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ชาวต่าง ประเทศที่อยู่ในประเทศไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ กำหนดให้ระบบ A.M. ความถี่ 918 KHz. เป็นสถานีแม่ข่ายประกอบด้วย สถานีลูกข่ายระบบ F.M. 9 ความถี่ A.M. 3 ความถี่ ทั่วประเทศ ออกอากาศทุกวันๆ ละ 19 ชั่วโมง (05.00–24.00 น.)

เครือข่าย 7 (เครือข่ายคลื่นสั้นระหว่างประเทศ) เพื่อผู้ฟังในทุกภูมิภาคทั่วโลก โดยนำเสนอข้อมูลข่าวสารแก่ชาวต่างประเทศและคนไทยที่อยู่ในต่างประเทศ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยในสังคมโลก สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยภาคภาษาต่างประเทศเป็นสถานีแม่ข่ายถ่ายทอดสัญญาณผ่านดาวเทียมไปยังสถานีเครื่องส่งที่อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยใช้ความถี่คลื่นสั้นร่วมกับสถานีวิทยุเสียงอเมริกา (VOA= Voice of America) และออกอากาศไปยังพื้นที่เป้าหมายทั่วโลก ด้วยเครื่องส่ง 500 KW 12 เครื่องภาษาต่างประเทศที่ส่งกระจายเสียง เช่น ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย จีนกลาง เวียดนาม พม่า ลาว เขมร เป็นต้น

วิทยุกระจายเสียงระบบเครือข่ายมีบทบาท ดังนี้ (สุริย์ พันธุ์เจริญ, 2543)

- 1) บทบาทในชีวิตประจำวันของผู้ฟังได้แก่ การเสนอรายการข่าวทั้งในและต่างประเทศ ข่าวสารความรู้และความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ ทำให้ประชาชนไม่ว่าจะอยู่ส่วนใดของประเทศสามารถได้รับความรู้ข่าวสารและความบันเทิงเท่าเทียมกัน สามารถใช้ชีวิตที่มีความหมายมีคุณค่าและทันสมัยทันต่อเหตุการณ์
- 2) เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วประเทศในระยะยาว เนื่องจากการจัดรายการที่มีคุณภาพในทุกด้านทำให้เป็นการเพิ่มพูนความรู้ข่าวสารและความทันสมัยของประชาชนผู้รับฟัง ความรู้และวิทยาการที่ได้รับฟังจะเพิ่มพูนขึ้นเป็นลำดับโดยไม่รู้ตัว
- 3) เป็นการสะท้อนแนวนโยบายของรัฐ รัฐอาจให้เสรีภาพในการจัดรายการหรืออาจมีบทบาทในการควบคุมคุณภาพและเนื้อหาสาระของรายการที่ส่งกระจายเสียงไปสู่ประชาชน หรือรัฐอาจใช้วิทยุกระจายเสียงเครือข่ายปลุกฝังแนวความคิดในทางเดียวกันให้แก่ประชาชน เพื่อผลทางด้านการเมืองและความมั่นคงของชาติ
- 4) เป็นการสะท้อนความต้องการรวมทั้งรสนิยมของประชาชนผู้รับฟัง วิทยุกระจายเสียง จำเป็นต้องสำรวจความนิยมของประชาชนผู้รับฟังเป็นประจำ หากจัดรายการที่ประชาชนไม่สนใจก็จะไม่รับฟังนับเป็นการสิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่าย วิทยุกระจายเสียงระบบเครือข่ายจึงมีบทบาทในการสะท้อนถึงความต้องการและรสนิยมของประชาชนผู้รับฟัง

**สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต (สวท. ภูเก็ต) ระบบ F.M.
ความถี่ 96.75 MHz.**

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ก่อตั้งเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2514 บนพื้นที่ 20 ไร่ เลขที่ 22/34 หมู่ 6 ถนนเทพกระษัตรี ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ตปี พ.ศ. 2514 นายสุณัย ราชภัณฑารักษ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต ในขณะนั้นได้อนุญาตให้กรมประชาสัมพันธ์ใช้ที่ดินบริเวณเขารัง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต เป็นสถานที่ตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงระบบ A.M. กำลังส่ง 10 Kw. ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดภูเก็ต และบางส่วนของจังหวัดพังงา กระบี่ ตรัง นครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี ระบบ F.M. กำลังส่ง 1 Kw. ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดภูเก็ต บางส่วนของจังหวัดพังงาและจังหวัดกระบี่ เริ่มออกอากาศเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2514 ที่เขารัง และยังเป็นที่ตั้งของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต อีกด้วย

ต่อมา ในปี พ.ศ. 2515 จังหวัดภูเก็ต ได้อนุญาตให้กรมประชาสัมพันธ์ใช้ที่ดินที่หมู่ 6 ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ซึ่งอยู่ในซอยมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวน 20 ไร่ เพื่อใช้เป็นสถานีเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียง และบ้านพักเจ้าหน้าที่ ในขณะนั้นมี นายอรุณ งามดี เป็นรักษาการหัวหน้ากองประชาสัมพันธ์เขตสุราษฎร์ธานี และมีนางสาวจินต์ ไวกุญชรเกียรติ เป็นรักษาการ นายสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต จนกระทั่งปี พ.ศ.2631 กรมประชาสัมพันธ์ ได้จัดทำแผนรอบ 3 ปี สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต จึงย้ายปฏิบัติการมาที่อาคารสำนักงานชั่วคราว หมู่ 6 ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

พ.ศ. 2533 สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ได้รับงบประมาณดำเนินการก่อสร้างอาคารสำนักงาน 1 หลัง พร้อมบ้านพักข้าราชการ บริเวณพื้นที่ใกล้เคียงกับอาคารสำนักงานชั่วคราว และได้ย้ายมาปฏิบัติการ ณ อาคารสำนักงานใหม่ ตั้งแต่วันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา ปัจจุบันมีนายณรงค์ ทิพย์วัลย์ เป็นผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต

ปัจจุบันสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ส่งกระจายเสียง 2 ระบบ 3 ความถี่คือ ระบบ A.M. ความถี่ 1062 KHz. ระบบ F.M. ความถี่ 90.5 MHz. และ 96.75 MHz. สำหรับระบบ A.M. ความถี่ 1062 KHz. รับสัญญาณการถ่ายทอดรายการและข่าวจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ความถี่ 891 KHz. เครื่องข่าย 1 (เครื่องข่ายแห่งชาติ) ตั้งแต่ 05.00 – 24.00 น. (ตั้งแต่เปิด – ปิดสถานี) และระบบ F.M. ความถี่ 90.5 MHz เครื่องข่าย 3 (เครื่องข่ายเพื่อ

คุณภาพชีวิตและสังคม) และ 96.75 MHz. เครื่องข่าย 5 (สถานีวิทยุกระจายเสียงประจำจังหวัด) โดย เครื่องข่าย 3 และ 5 จะรับสัญญาณจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย F.M. ความถี่ 92.5 MHz. ในการถ่ายทอดข่าวภาคบังคับคือ 07.00–08.00 น. 12.00–13.00 น. 19.00–19.30 น. และ 20.00–20.30 น. ข่าวต้นชั่วโมงและถ่ายทอดรายการพิเศษ เช่น งานพระราชพิธีหรือเหตุการณ์ที่สำคัญ นอกเหนือจากนั้นเป็นการผลิตรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ตเอง

รายการออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ความถี่ 92.5 MHz
ถ่ายทอดผ่านสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. มีดังนี้

ผังรายการหลัก สวท. ภูเก็ต ประจำเดือนมีนาคม ปีงบประมาณ 2555

เครื่องข่ายแห่งชาติ (F.M.96.75 MHz) ประจำจังหวัดภูเก็ต

เวลา	จันทร์/ อังคาร/ พุธ/ พฤหัสบดี/ ศุกร์ /เสาร์/ อาทิตย์
04.30 - 05.00 น.	ทดลองเครื่องส่ง / เพลงภูมิแผ่นดิน / เพลงภูเก็ต / ประกาศเปิดสถานี
05.00 - 06.30 น.	ถ่ายทอดรายการข่าวยามเช้า
06.00 - 06.10 น.	ถ่ายทอดข่าว จาก สวท.กทม.
06.10 - 07.00 น.	รายการ ข่าวหัวเช้า (ทีมงาน สวท.ภค.)
07.00 - 08.00 น.	ถ่ายทอดข่าว / รายงานพิเศษ / สารคดี
08.00 - 09.00 น.	เทียบเวลาเคารพธงชาติ / รายการ ชันไชน์เรดิโอ (บริษัทผู้ร่วมผลิต)
09.00 - 09.10 น.	ถ่ายทอดข่าวจาก สวท.กทม.
09.10 - 10.00 น.	รายการ ชันไชน์เรดิโอ (บริษัทผู้ร่วมผลิต)
10.00 - 10.10 น.	ถ่ายข่าวจาก สวท.กทม.
10.10 - 11.00 น.	รายการ ชันไชน์เรดิโอ (บริษัทผู้ร่วมผลิต)
11.00 - 11.10 น.	ถ่ายข่าวจาก สวท.กทม.
11.10 - 12.00 น.	รายการ ชันไชน์เรดิโอ (บริษัทผู้ร่วมผลิต)
12.00 - 13.00 น.	ถ่ายข่าวจาก สวท.กทม.
13.00 - 14.00 น.	รายการ ชันไชน์เรดิโอ (บริษัทผู้ร่วมผลิต)
14.00-14.10 น.	ถ่ายข่าวจาก สวท.กทม.
14.10-14.00 น.	รายการ ชันไชน์เรดิโอ (บริษัทผู้ร่วมผลิต)
14.00-15.10 น.	ถ่ายข่าวจาก สวท.กทม.
15.10-15.00 น.	รายการ ชันไชน์เรดิโอ (บริษัทผู้ร่วมผลิต)
15.00-15.10 น.	ถ่ายข่าวจาก สวท.กทม.

15.10-16.00 น.	รายการ ชั้นไอซ์เรดิโอ (บริษัทผู้ร่วมผลิต)
16.00.-16.10 น.	ถ่ายข่าวจาก สวท.กทม.
16.10.-17.00 น.	รายการ ชั้นไอซ์เรดิโอ (บริษัทผู้ร่วมผลิต)
17.00-17.10 น.	ถ่ายทอดรายการจาก สวท.กทม.
17.10-18.00 น.	รายการ ชั้นไอซ์เรดิโอ (บริษัทผู้ร่วมผลิต)
18.00--19.00 น.	ห้องข่าว สปข.5 ห้องข่าวสปข.5 ห้องข่าว สปข.5 ห้องข่าว สปข.5 ห้องข่าว สปข.5 โคออฟ นิวส์/ภูเก็ต เกมส์/ใต้สันติสุข
19.00-19.30 น.	ถ่ายทอดข่าวจาก สวท.กทม.
19.30-20.00 น.	ถ่ายทอดรายการแควดวงกีฬา(สวท.กทม.) หรือรองรับแผนงานและ โครงการ
20.00-20.30 น.	ถ่ายทอดข่าวจาก สวท.กทม.
20.30-21.00 น.	รายการ รอบวันทันข่าว (ข่าวท้องถิ่น สวท.ภค.)
21.00-21.10 น.	ถ่ายทอดข่าวจาก สวท.กทม.
	รายการ ภูเก็ต ไร่ดี
21.10-22.00 น.	ขยายผลนายกฯ / มติ ครม. / เทคโนโลยีสถาบัน / ผลงานสร้างสุข / สรรพสามิตพบประชาชน / ประชาชนกับประชาธิปไตย
21.30-22.00 น.	สู่อเซียน ถ่ายทอดข่าวจาก สวท.กทม.
22.10-23.00 น.	รายการ ภูเก็ต ไร่ดี (รองรับแผนงาน/โครงการ) แควทวไร่ดี/วิทยุ นานาชาติ
23.00-23.10 น.	ถ่ายทอดข่าวจาก สวท.กทม.
23.10-24.00 น.	รายการ ภูเก็ตวไร่ดี (วัยทีน ยาเสพติด) เพื่อนเพื่อเพื่อน/เกลิยวสัมพันธ์
24.00 น.	ปิดสถานี

*หมายเหตุ ช่วงเช้าเวลาของบริษัท เวลา 08.00 - 12.00 น. และเวลา 13.00 -18.00 น.

กล่าวโดยสรุป สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.กรุงเทพมหานคร) ส่งกระจายเสียงผ่านสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต เป็นระบบเครือข่ายแห่งชาติตามภารกิจของกรมประชาสัมพันธ์ มีการออกอากาศตั้งแต่เวลา 05.00 – 24.00 น. (เปิด - ปิดสถานี) มีรายการประเภทข่าวสารความรู้บันเทิงบริการสาธารณะ

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ไพบูลย์ ช่างเรียน (2516) ได้กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความต้องการทางร่างกาย มีความรุนแรงในตัวบุคคล ในการร่วมกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการทางร่างกาย เป็นผลทำให้เกิดความพึงพอใจแล้วจะรู้สึกต้องการความมั่นคงปลอดภัยเมื่อบุคคลได้รับการตอบสนอง ความต้องการทางร่างกายและความต้องการความมั่นคง แล้วบุคคลจะเกิดความผูกพันมากขึ้นเพื่อให้เป็นที่ยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

อุทัย หิรัญโต (2523) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า “ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่ทำให้ทุกคนเกิดความสบายใจ เนื่องจากสามารถตอบสนองความต้องการของเขา ทำให้เขาเกิดความสุข”

กิติมา ปรีดีดิติก (2524) ได้รวบรวมความหมายของความพึงพอใจใน การทำงานดังนี้

1. ความพึงพอใจในการทำงานตามแนวคิดของ คาร์เตอร์ (Carter) หมายถึง คุณภาพสภาพ หรือระดับความพึงพอใจของบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจ และทัศนคติของบุคคลที่มีต่อคุณภาพและสภาพของงานนั้น ๆ
2. ความพึงพอใจในการทำงานตามแนวคิดของ เบนจามิน (Benjamin) หมายถึง ความรู้สึกที่มีความสุข เมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ความต้องการ หรือแรงจูงใจ
3. ความพึงพอใจในการทำงานตามแนวคิดของ เอิร์นเนสท์ (Ernest) และ โจเซฟ (Joseph) หมายถึง สภาพความต้องการต่างๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่การงานแล้วได้รับการตอบสนอง
4. ความพึงพอใจตามแนวคิดของ จอร์จ (George) และเลโอนาร์ด (Leonard) หมายถึง ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานนั้นให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือตามความหมายจากพจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายว่า

พอใจ หมายถึง สมใจ ชอบใจ เหมาะ

พึงใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ

ธงชัย สันติวงษ์ (2533: หน้า 359) กล่าวว่า ถ้าบุคคลหนึ่งได้มองเห็นช่องทางหรือโอกาส จะสามารถสนองแรงจูงใจที่ตนมีอยู่แล้ว ก็จะทำให้ความพึงพอใจของเขาดีขึ้น หรืออยู่ในระดับสูง

สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลิ โพธิ์ทอง (2542) กล่าวว่า

1. ความพึงพอใจเป็นผลรวมของความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับระดับความชอบหรือไม่ชอบต่อสภาพต่างๆ
2. ความพึงพอใจเป็นผลของทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่างๆ

3. ความพึงพอใจในการทำงานเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานที่ดี และสำเร็จจนเกิดเป็นความภูมิใจและได้ผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ตามที่หวังไว้

กิลเมอร์ (Gilmer, 1966: p.80) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจในการทำงานเป็นทัศนคติของบุคคลที่มีต่อปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตโดยทั่วไปที่ได้รับมา

ไพร์ซ และมุลเลอร์ (Price and Muller, 1986: p.215) ให้ทัศนะว่าความพึงพอใจในงานคือ ระดับของความรู้สึกในทางบวกหรือในทางที่ดีของพนักงานหรือลูกจ้างต่องาน

จากความคิดเห็นของนักวิชาการ ได้กล่าวถึงสิ่งที่สร้างความพึงพอใจสรุปได้ว่า ความพึงพอใจจะทำให้บุคคลเกิดความสบายใจหรือสนองความต้องการทำให้เกิดความสุขเป็นผลดีต่อการปฏิบัติงาน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

สมพงษ์ เกษมสิน (2518) บุคคลจะเกิดความพึงพอใจได้นั้นจะต้องมีการจูงใจได้กล่าวถึงการจูงใจว่า “การจูงใจเป็นการชักจูงให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม โดยมีมูลเหตุความต้องการ 2 ประการ คือ ความต้องการทางร่างกายและความต้องการทางจิตใจ”

นฤมล มีชัย (2535) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่และความรับผิดชอบนั้นๆ ด้วยใจรัก มีความกระตือรือร้นในการทำงาน พยายามตั้งใจทำงานให้บรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพสูงสุด มีความสุขกับงานที่ทำและมีความพอใจเมื่องานนั้นได้ผลประโยชน์ตอบแทน

จรรยา ทองถาวร (2536) ได้กล่าวถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์โดยได้สรุปเนื้อความมาจากแนวคิดของมาสโลว์ (Maslow) สรุปได้ว่า ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย เป็นความต้องการพื้นฐาน ได้แก่ ความต้องการอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค
2. ความต้องการมั่นคงและปลอดภัย ได้แก่ ความต้องการมีความเป็นอยู่อย่างมั่นคง มีความปลอดภัยในร่างกายและทรัพย์สิน มีความมั่นคงในการทำงาน และมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในสังคม
3. ความต้องการทางสังคม ได้แก่ ความต้องการความรัก ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง ได้แก่ ความภูมิใจ การได้รับความยกย่องจากบุคคลอื่น

5. ความต้องการความสำเร็จแห่งตน เป็นความต้องการระดับสูงสุด เป็นความต้องการระดับสูง เป็นความต้องการที่อยากจะทำให้เกิดความสำเร็จทุกอย่างตามความคิดของตน

สไตส์ และเซเลย์ (Strauss and Sayles, 1960) กล่าวว่า ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานนั้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร คนที่จะพอใจในงานที่ทำเมื่องานนั้นให้ผลประโยชน์ตอบแทนด้านวัตถุและจิตใจ ซึ่งสามารถสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของเขาได้

โวลแมน (Wolman, 1973) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจคือ ความรู้สึกมีความสุข เมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ต้องการ หรือ แรงจูงใจ

การวัดความพึงพอใจ

หัทธรัตน์ ประทุมสูตร (2542) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจเป็นเรื่องที่เปรียบเทียบได้กับความเข้าใจต่างๆ ไป ซึ่งปกติจะวัดได้โดยการสอบถามจากบุคคลที่ต้องการจะถาม มีเครื่องมือที่ต้องการจะใช้ในการวิจัยหลายๆ อย่าง อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าจะมีการวัดอยู่หลายแนวทางแต่การศึกษาความพึงพอใจอาจแยกตามแนวทางวัดได้สองแนวคิดตามความคิดเห็นของ ซาลิชนิคส์ คริสเทนส์ กล่าวคือ

1. วัดจากสภาพทั้งหมดของแต่ละบุคคล เช่น ที่ทำงาน ที่บ้านและทุกๆ อย่างที่เกี่ยวข้องกับชีวิต การศึกษา ตามแนวทางนี้จะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ แต่ทำให้เกิดความยุ่งยากกับการที่จะวัดและเปรียบเทียบ

2. วัดได้โดยแยกออกเป็นองค์ประกอบ เช่น องค์ประกอบที่เกี่ยวกับงาน การนิเทศงานเกี่ยวกับนายจ้าง

จากความหมายและแนวคิดต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกเพราะหากเป็นไปตามคาดหวังก็จะเกิดความรู้สึกพึงพอใจ ตรงกันข้ามหากไม่เป็นไปตามความคาดหวังก็จะรู้สึกไม่พึงพอใจ ดังนั้น ในการวางแผนการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงจึงต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ เช่น ทักษะคน วัฒนธรรมและความแตกต่างตามลักษณะประชากรของผู้ฟังได้แก่ เพศ การศึกษา อายุ รายได้และอาชีพ เป็นต้น เพื่อก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้ฟังทำให้ผู้ฟังติดตามฟังรายการตลอดไป

แนวคิดเกี่ยวกับการรับฟังรายการ

แนวคิดเกี่ยวกับการรับข้อมูลข่าวสาร มีนักวิชาการอยู่หลายท่าน ได้ให้ข้อมูลไว้ดังนี้ การสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตมนุษย์ มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องอาศัยการแลกเปลี่ยนความรู้ ข่าวสาร และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ เพื่อจะได้มีความเข้าใจ จูงใจหรือมีอิทธิพลต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน การที่จะบรรลุสิ่งเหล่านี้ได้จำเป็นต้องอาศัยการสื่อสาร (เสถียร เขยประทับ, 2528)

การสื่อสารของมนุษย์กระทำเพื่อแบ่งปันข่าวสาร (an act of sharing) กันนั่นเองและการแบ่งปันข่าวสารระหว่างกันนี้จะก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจและกระทำกิจกรรมที่ประสานสอดคล้องกัน (Colin, 1978)

องค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อสารประการหนึ่งคือ ผลของการสื่อสารซึ่งเกิดหลังจากการสื่อสารทุกครั้ง มักจะเกิดผลในเรื่องต่างๆ เป็นการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้รับสาร ผลของการสื่อสารจะเป็นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับตัวผู้รับสารเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อองค์ประกอบในเรื่องตัวผู้รับสารที่สำคัญประการหนึ่ง คือ กระบวนการเลือกรับสาร (Selective Process) ของมนุษย์ ซึ่ง Klapper (1960) ได้แบ่งขั้นตอนการเปิดรับข่าวสารไว้ ดังนี้

1. การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ตามความสนใจและความต้องการเพื่อนำมาใช้ เพื่อนำมาแก้ปัญหา หรือสนองความต้องการของตน
2. การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) นอกจากจะเลือกเปิดรับสารแล้ว บุคคลยังเลือกให้ความสนใจเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อดั้งเดิมของตน
3. การเลือกรับรู้ (Selective Perception) บุคคลจะเลือกรับรู้ หรือเลือกตีความข่าวสารที่ได้รับไปในทางที่สอดคล้องกับทัศนคติและประสบการณ์ที่มีอยู่ก่อน ในกรณีที่ข่าวสารได้รับมาใหม่มีความขัดแย้งกับทัศนคติและความเชื่อดั้งเดิม บุคคลมักจะบิดเบือนข่าวสารนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อของตน
4. การเลือกจดจำ (Selective Retention) หลังจากที่บุคคลเลือกรับ เลือกให้ความสนใจ และเลือกตีความข่าวสารไปในทิศทางที่สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อของตนแล้ว บุคคลยังจะเลือกจดจำเนื้อหาสาระของสารในส่วนที่ต้องการจำเข้าไปเก็บไว้ในประสบการณ์ เพื่อที่จะมาใช้ในโอกาสต่อไป และจะพยายามลืมในส่วนที่ต้องการจะลืม

กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้ว่า บุคคลที่เปิดรับข่าวสารมาก ยังมีหูตากว้างไกล มีความรู้ความเข้าใจในสภาพแวดล้อม และเป็นคนที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์มากกว่าบุคคลที่เปิดรับข่าวสารน้อย

สื่อมวลชนนั้นครอบคลุมถึงสื่อห้าประเภท คือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ นิตยสาร และโทรทัศน์ เหตุนี้ดัชนีในการวัดการเปิดรับสื่อมวลชนในความหมายของพวกเขาจึงต้องประกอบด้วยจำนวนรายการวิทยุที่รับฟังต่อสัปดาห์ การอ่านหนังสือพิมพ์ต่อสัปดาห์ ภาพยนตร์ที่ดูต่อปี และอื่นๆ (Rogers & Svenning, 1969) อย่างไรก็ตาม สำหรับสื่อโทรทัศน์นี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของแคลปเปอร์ (Klapper, 1960) ที่กล่าวว่า ถ้าคนถูกจำกัดให้เลือกรับสื่อใดสื่อหนึ่ง โทรทัศน์น่าจะเป็นสื่อที่คนต้องการมากที่สุดและเห็นว่าเป็นสื่อที่น่าเชื่อถือมากที่สุด

ลักษณะทางสังคมของผู้เปิดรับข่าวสาร จะประกอบไปด้วยลักษณะทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ชาติพันธุ์ ศาสนา และภูมิลำเนา ต่างกันจะแสดงพฤติกรรม การสื่อสารแตกต่างกัน พฤติกรรมการสื่อสารเหล่านี้ได้แก่ การเปิดรับสื่อ ความพอใจในสื่อ และอุปนิสัยการใช้สื่อ (De Fleur, 1970)

องค์ประกอบที่มีบทบาทสำคัญต่อการเลือกสรรสารของมนุษย์ ได้แก่ (Schramm, 1973)

1. ประสบการณ์ ทำให้ผู้รับสารแสวงหาข่าวสารแตกต่างกัน
2. การประเมินสาร ประโยชน์ของข่าวสาร ผู้รับสารแสวงหาข่าวสารเพื่อสนองจุดประสงค์ของตนอย่างใดอย่างหนึ่ง
3. ภูมิหลังต่างกัน ทำให้มีความสนใจต่างกัน
4. การศึกษาและสภาพแวดล้อมทำให้มีความแตกต่างในการเลือกรับสื่อและเนื้อหาข่าวสาร
5. ความสามารถในการรับสารเกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจ ทำให้พฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารแตกต่างกัน
6. บุคลิกภาพ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติการ โน้มโน้มจิตใจและพฤติกรรมของผู้รับสาร
7. สภาพทางอารมณ์ของผู้รับสาร ทำให้ผู้รับสารเข้าใจหรือเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจความหมายของข่าวสารได้
8. ทัศนคติเป็นตัวกำหนดท่าทีของการรับข่าวสาร และตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือข่าวสารที่ได้พบ

จากทฤษฎีการเปิดรับข่าวสารนี้ทำให้ทราบว่า ผู้รับสารมีกระบวนการในการเลือกรับสารอย่างไร และผู้รับสารมีความแตกต่างกัน ทำให้มีความสนใจที่จะเลือกเปิดรับสารแตกต่างกัน ซึ่งจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆ อย่าง ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงก่อนที่จะประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อุษาจันทร์ประกาศ (2535) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ฟังรายการกระจายเสียงวิทยุชุมชนของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดจันทบุรี” พบว่า ผู้ฟังมีพฤติกรรมการเปิดรับฟังรายการคือ ฟังรายการก่อนข้างบ่อย ส่วนใหญ่จะเปิดฟังช่วงเวลา 11.30-12.30 น. ความถี่ในการฟังพบว่า ส่วนใหญ่เปิดฟัง 2-3 ครั้งต่อวัน ส่วนสาเหตุที่ฟังเพราะรูปแบบรายการมีความน่าสนใจและผู้ฟังมีความสนใจฟังเนื้อหาเกี่ยวกับการเกษตรในท้องถิ่นมากที่สุด สำหรับการทดสอบการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจกับลักษณะประชากรของผู้ฟังพบว่าพบว่า ผู้ฟังทั้งเพศชายและหญิงที่มีช่วงอายุเท่ากัน ประกอบอาชีพต่างกัน มีการใช้ประโยชน์และพึงพอใจแตกต่างกัน โดยผู้ฟังที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีแนวโน้มการใช้ประโยชน์และพึงพอใจสูง รองลงมาคือ ผู้ที่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา นอกจากนี้ผู้ฟังรายการวิทยุกระจายเสียงชุมชนยังมีลักษณะการใช้ประโยชน์อย่างแท้จริงจากเนื้อหารายการที่นำเสนอ

พิรกร รามสุตธะนันท์ และศศิธร ยูโกศล (2546: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง “การกำกับดูแลเนื้อหาของสื่อวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ในประเทศไทย” สรุปได้ว่า ข้อเสนอแนะและแนวทางนโยบายสำหรับการกำกับดูแลเนื้อหาของสื่อวิทยุและโทรทัศน์ออกได้เป็นประเด็นต่างๆ ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการกำกับดูแลเนื้อหาของสื่อวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ควรปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความเคลื่อนไหวในสังคมที่เปลี่ยนแปลง โดยมุ่งเน้นที่เสรีภาพในการแสดงออก การรับรู้ข่าวสาร สิทธิส่วนบุคคล และมาตรฐานของเนื้อหา

บุญยารัตน์ อภินันท์ศรี (2542: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันราชภัฏมหาสารคามที่มีต่อรูปแบบการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงในปัจจุบัน” พบว่า ส่วนใหญ่นั้นจะฟังเพื่อผ่อนคลายความเครียด เพื่อความเพลิดเพลิน และเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของตนเองตามลำดับ ที่สำคัญทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับความรู้ความเป็นไปของสังคมปัจจุบันมากยิ่งขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการให้มีรายการสาระบันเทิงที่สอดแทรกความรู้เข้าไปด้วย

ดวงจันทร์ ศิริบัญชาชัย (2537: p.299) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ บทบาทหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงจุฬาลงกรมหาวิทยาลัย พบว่า บทบาทของวิทยุกระจายเสียงที่ปรากฏมี 6 ประเภท คือ 1. เป็นสื่อกลางระหว่างจุฬาฯและชุมชนภายในและภายนอกสถาบัน 2. ให้ความรู้และการศึกษา 3. ให้ความบันเทิง 4. เป็นกระบอกเสียงให้จุฬาฯ 5. รักษาภาพลักษณ์จุฬาฯ 6. ชี้นำสังคม

ศรีประภัสสร สุทธิเสวีวันต์ (2534: p. 292) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการกำหนดและวิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียง พบว่า รายการวิทยุในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบใหญ่ๆ คือ รายการข่าวประเภทเป็นทางการ รายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการ ซึ่งรายการข่าวประเภทเป็นทางการสามารถแบ่งแยกได้ 2 รูปแบบ คือ รายการข่าวรวม รายการข่าวสั้นทุกชั่วโมง ส่วนรายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการแยกได้เป็น 3 รูปแบบ คือ รายการพูดคุยข่าว รายการข่าวชาวบ้าน และรายการละครข่าว ส่วนวิธีการนำเสนอมีคล้ายคลึงกันในเรื่องเพลงประจำรายการ และมีความแตกต่างในเรื่องเทคนิคลีลาการพูด เสียงประกอบรายการ เนื้อหาที่นำเสนอ และการได้มาของข่าว นอกจากนี้คุณค่าของข่าวในประเภทเป็นทางการมีคุณค่าข่าวในเรื่องความรวดเร็ว ความสำคัญ และผลกระทบต่อประชาชน ส่วนรายการประเภทไม่เป็นทางการมีคุณค่าข่าวในเรื่องที่คนทั่วไปสนใจ ความใกล้ชิดและความแปลก

สมควร กวียะ (2533: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง “นิสัยการรับข่าวของชนบทไทย” กลุ่มตัวอย่างครอบครัวที่สมรส หรือบุตรธิดาคนแรกของครอบครัวมีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 990 คน ภาคกลาง 100 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 118 คน ภาคใต้ 203 คน สรุปได้ว่า สื่อประเภทโทรทัศน์ชายชอบรายการกีฬา ส่วนหญิงชอบรายการบันเทิง พิจารณาตามอายุ 15-19 ปี ชอบรายการประเภทบันเทิงมากที่สุด ส่วนสื่อที่เข้าถึงประชาชนมากที่สุด คือ วิทยุ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ตามลำดับ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นพอจะสรุปว่า การสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะด้านวิทยุกระจายเสียงยังมีบทบาทต่อการเผยแพร่ข่าวสารต่างๆ ไปยังผู้ฟังรายการ ถ้าขาดสื่อประเภทวิทยุกระจายเสียงแล้วล้วนย่อมเกิดผลเสียเป็นอย่างแน่แท้ เพราะวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อที่ให้ข่าวสารที่เร็วทันใจทุกยุคทุกสมัย

พฤติกรรมการรับฟังสื่อวิทยุกระจายเสียงพบว่า ผู้รับบริการทุกคนเคยรับฟังวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ช่วงเวลาที่รับฟังคือ ช่วงเวลา 18.01-21.00 น. จำนวน 96 คน ค่าเฉลี่ยแต่ละช่วงเวลาคิดเป็นร้อยละ 22.12 รองลงมาคือ ช่วงเวลา 21.001-24.00 น. จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 18.89 ส่วนช่วงเวลาที่ไม่มีผู้รับฟังจำนวนน้อยที่สุดคือ ช่วงเวลา 05.00-09.00 น. จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 10.37 และช่วงเวลา 15.01-18.00 น. จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 14.98

ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการพบว่า ความพึงพอใจของผู้รับบริการในด้านรายการ มีความพึงพอใจระดับมาก ได้แก่ บ้านเชิงข่าวสารสาระความรู้ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 49.69, 27.40 และ 16.97 ตามลำดับ พึงพอใจระดับปานกลางคือ บริการสาธารณะ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 5.93

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมกาารเปิดรับฟังและความพึงพอใจผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมกาารฟังของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. และ2) ความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz .การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรคือ ผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัด จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz ที่อาศัยอยู่ที่ตำบลต่างๆ ตำบลตลาดใหญ่ ตำบลตลาดเหนือ ตำบล เกาะแก้ว ตำบลรัชฎา ตำบลวิชิต ตำบลฉลอง ตำบลราไวย์ ตำบลกะรน ในอำเภอเมือง ตำบลกะทู้ ตำบลป่าตอง ตำบลกมลา ในอำเภอกะทู้ ตำบลเทพกระษัตรี ตำบลศรีสุนทร ตำบลเชิงทะเล ตำบลป่าคลอก ตำบลไม้ขาว ตำบลสาคร ในอำเภอถลาง รวม 17 ตำบล ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากร

1.2 กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดจังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. จาก 17 ตำบล 3 อำเภอ ใช้การสุ่มแบบโควต้า อำเภอละ 100 คน ซึ่งมี 3 อำเภอ รวมทั้งสิ้น 300 คน แต่ละอำเภอจับฉลาก อำเภอละ 3 ตำบล และจัดแบ่งแต่ละอำเภอให้เท่าๆ กัน

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในแต่ละตำบลตามสถานที่ต่างๆ เช่น ตลาด สถาบันการศึกษา สถานที่ราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานเอกชน ร้านค้า หมู่บ้าน เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ อาศัยในพื้นที่ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การสร้างเครื่องมือศึกษา

แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้น โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับฟังและความพึงพอใจรายการวิทยุ
2. ศึกษาแนวทางในการสร้างแบบสอบถามจากงานวิจัยของผู้ที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับฟังและความพึงพอใจรายการวิทยุกระจายเสียง
3. จัดทำแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขทั้งด้านเนื้อหาการใช้ภาษา

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา ดำเนินการ โดยนำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจข้อคำถามในด้านความเหมาะสมของการใช้ภาษาและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษาแล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเอง
2. ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมแบบสอบถามตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สำหรับการแปลความหมายระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจ ใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลความ	
4.21-5.00	พึงพอใจ	มากที่สุด
3.41-4.20	พึงพอใจ	มาก
2.61-3.40	พึงพอใจ	ปานกลาง
1.81-2.60	พึงพอใจ	น้อย
1.01-1.80	พึงพอใจ	น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง พฤติกรรมการรับฟังและความพึงพอใจผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. ได้มีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. พฤติกรรมการรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.
3. ข้อเสนอแนะด้านรายการ

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ที่อยู่อาศัย อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา แยกตามอำเภอต่างๆ ดังปรากฏตามตารางที่ 4.1-4.5

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	125	41.67
หญิง	175	58.33
รวม	300	100.00

n = 300

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 และเพศชาย จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

n = 300

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 25 ปี	166	55.33
25-30 ปี	70	23.33
31-40 ปี	44	14.67
41-50 ปี	16	5.33
51-60 ปี	3	1.0
60 ปีขึ้นไป	1	0.33
รวม	300	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 55.33 รองลงมา มีอายุระหว่าง 25-30 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 และอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 14.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

n = 300

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	14	4.67
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	10	3.33
รับจ้าง	65	21.67
พนักงานบริษัท	54	18.0
เกษตรกร	1	0.33
กิจการส่วนตัว	53	17.67
นักเรียน/นักศึกษา	102	34.0
รวม	300	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียน นักศึกษา จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมา มีอาชีพรับจ้างจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 21.67 และพนักงานบริษัท จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

n = 300

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	95	31.67
5,001-10,000 บาท	75	25.0
10,001-15,000 บาท	67	22.33
15,001-20,000 บาท	36	12.0
20,001-25,000 บาท	13	4.33
25,001 บาทขึ้นไป	14	4.67
รวม	300	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 31.67 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และมีรายได้ 10,001-15,000 บาท จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 22.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

n = 300

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	14	4.67
มัธยมศึกษาตอนต้น	57	19.0
ปวช./มัธยมศึกษาตอนปลาย	69	23.0
ปวส./อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	30	10.0
ปริญญาตรี	121	40.33
ปริญญาโท	6	2.0
ปริญญาเอก	3	1.0
รวม	300	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 40.33 รองลงมา จบการศึกษาระดับ ปวช./มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 ตามลำดับ

พฤติกรรมกรรรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. ดังปรากฏตามตารางที่ 4.6-4.10

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.

ช่วงเวลาที่รับฟังรายการ	จำนวน	ร้อยละ
05.00-09.00 น.	45	10.37
09.01-12.00 น.	80	18.43
12.01-15.00 น.	66	15.21
15.01-18.00 น.	65	14.98
18.01-21.00 น.	96	22.12
21.01-24.00 น.	82	18.89

ตอบมากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. คือ ช่วงเวลา 18.01-21.00 น. จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 22.12 รองลงมาคือ ช่วงเวลา 21.01-24.00 น. จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 18.89 และช่วงเวลา 09.01-12.00 น. จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 18.43 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างรับฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.

สถานที่ในการรับฟัง	จำนวน	ร้อยละ
บ้าน	195	58.56
นา-สวน	6	1.80
สำนักงาน	54	16.22
ขณะเดินทาง	78	23.42

ตอบมากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุสถานที่ที่รับฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. 96.75 MHz. คือ ฟังที่บ้าน จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 58.56 รองลงมาคือ ขณะเดินทาง จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 23.42 และรับฟังรายการที่สำนักงาน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 16.22 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของประเภทรายการที่กลุ่มตัวอย่างรับฟังจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.

ประเภทรายการ	จำนวน	ร้อยละ
ข่าว	134	27.40
ความรู้	83	16.97
ความบันเทิง	243	49.69
บริการสาธารณะ	29	5.93

ตอบมากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับฟังรายการประเภทเพื่อความบันเทิงมากที่สุด จำนวน 243 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 49.69 รองลงมาคือ รายการประเภทข่าว จำนวน 134 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 27.40 ประเภทความรู้ จำนวน 83 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 16.97 และประเภทบริการสาธารณะ จำนวน 29 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 5.93 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของรายการที่กลุ่มตัวอย่างชอบฟังมากที่สุดจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.

รายการที่ชอบฟัง	จำนวน	ร้อยละ
ข่าวจากส่วนกลาง	93	10.74
ข่าวหัวเช้า	98	11.32
ห้องข่าว สปข.5	47	5.43
ชั้นไซน์เรดิโอ	164	18.94
รอบวันทันข่าว	120	13.86
โคอ้อฟนิวส์	54	6.24
ภูเก็ตวไรตี้	163	18.80
ทีนวาไรตี้	127	14.67

ตอบมากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.9 พบว่า รายการที่กลุ่มตัวอย่างชอบฟังมากที่สุดจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. มากที่สุด (เลือกเพียง 8 อันดับแรก) คือ รายการชั้นไซน์เรดิโอ จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 18.94 รองลงมาคือ รายการภูเก็ตวไรตี้ จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 และรายการทีนวาไรตี้ จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 14.67

ตารางที่ 4.10 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.

n=300

ความพึงพอใจที่มีต่อรายการ	ระดับความพึงพอใจ					\bar{X}	S.D	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ความพึงพอใจโดยรวมของรายการ	49	132	112	6	1	3.74	0.7609	มาก
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.	(16.33)	(44)	(37.33)	(2)	(0.33)			

จากตารางที่ 4.10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.7609) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 16.33 รองลงมามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 44 และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 37.33 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะด้านรายการ

กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะด้านรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. ในประเด็นต่างๆ ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะด้านรายการที่กลุ่มตัวอย่างมีต่อรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.

ลำดับ ที่	ข้อเสนอแนะด้านรายการ	จำนวน (คน)
1	เพิ่มเวลารายการ ชันไนน์เรดิโอ รายการภูเก็ตวไรตี้	2 คน
2	เพิ่มเกมส์ลุ้นรางวัลหรือดีเจพูดคุยสนุก	2 คน
3	ปรับปรุงสัญญาณออกอากาศให้ชัดเจนกว่าที่เป็นอยู่	2 คน
4	นำเสนอข่าวทันเหตุการณ์	2 คน
5	ค้นหาเพลงแนวใหม่เปิดในรายการ	2 คน
6	นำเสนอข่าวสำคัญในพื้นที่ภูเก็ต	1 คน
7	ควรมีผู้ดำเนินรายการแบบคู่	1 คน
8	ควรเปิดเพลงสากลและเพลงฮิตติดชาร์ต	1 คน
9	อยากให้ผู้ดำเนินรายการพูดน้อยลง	1 คน
10	อยากให้เปลี่ยนเป็นรูปแบบเอกชนมากกว่ารายการ	1 คน
11	อยากให้รายงานชาร์ตเพลงลูกทุ่งทุกสัปดาห์	1 คน
12	อยากให้เปิดสายร้องเรียน เรื่องความทุกข์ของชาวบ้าน	1 คน
13	อยากให้เปิดเพลงเพื่อชีวิตให้มากขึ้น	1 คน
14	อยากให้นำเสนอข่าวกีฬาฟุตบอลต่างประเทศ	1 คน
15	อยากให้นำเสนอข้อเท็จจริง การเมือง สังคม วัฒนธรรม	1 คน
16	อยากให้ประชาสัมพันธ์คลื่นความถี่มากกว่านี้	1 คน
17	อยากให้เปิดเพลงลูกทุ่ง เพลงไทยเก่า	1 คน

จากตารางที่ 4.11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะด้านรายการต่อสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. ดังนี้ ส่วนใหญ่ระบุว่ารายการของสถานีฯ เป็นรายการที่ดี และอยากให้เพิ่มเวลารายการชันไนน์เรดิโอ และรายการภูเก็ตวไรตี้ จำนวน 2 คน รองลงมาระบุว่าควรเพิ่มเกมส์ลุ้นรางวัลหรือนักจัดรายการพูดคุยสนุก จำนวน 2 คน และควรปรับปรุงสัญญาณออกอากาศให้ชัดเจนกว่าที่เป็นอยู่ จำนวน 2 คน และควรนำเสนอข่าวทันเหตุการณ์และควรเพิ่มการค้นหาเพลงแนวใหม่เปิดในรายการ จำนวน 2 คน และนอกจากนั้น

มีการเสนอแนะให้มีการเพิ่มรายการอื่นๆ เช่น นำเสนอข่าวฟุตบอล เปิดสายร้องเรียนความทุกข์ของชาวบ้าน และเปิดเพลงอื่นๆ ถือว่าเป็น โอกาสดีที่จะได้พัฒนารูปแบบรายการได้ตรงตามความต้องการของผู้รับฟังได้มากขึ้น

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการรับฟังและความพึงพอใจผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.” ผู้ศึกษาสามารถสรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

สรุปการศึกษา

1. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับฟังของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.

1.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.

1.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ฟังต่อการนำเสนอรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.

2. วิธีดำเนินการศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. ที่อาศัยอยู่ใน 17 ตำบล จำนวน 3 อำเภอ จำนวน 300 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ผลการศึกษา

3.1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 300 คน แบ่งเป็นเพศหญิง 175 คน เพศชาย 125 คน ผู้รับฟังรายการส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี เป็นนักเรียน นักศึกษา มากที่สุด ส่วนใหญ่รายได้/เดือนต่ำกว่า 5,000 บาท และมีระดับการศึกษาปริญญาตรี มากที่สุด

3.2 พฤติกรรมการรับฟังรายการ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับฟังในช่วงเวลา 18.01-21.00 น. จำนวน 96 คน ค่าเฉลี่ยแต่ละช่วงเวลา คิดเป็นร้อยละ 22.12 รองลงมาคือ ช่วงเวลา 21.01-24.00 น. จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 18.89 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย อนุกุล สนิทพันธ์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, บัณฑิตวิทยาลัย, 2544 ที่พบว่า รายการวิทยุ “ภาษาสื่อสารสัมพันธ์ชายแดนใต้” ออกอากาศในช่วงเวลาที่เหมาะสม คือ เวลา 09.10-09.15 น., 17.15-17.20 น. และ 19.30-19.35 น. เป็นช่วงเวลาที่มวลชนผู้รับสารเริ่มปิดรับสื่ออื่นๆ และเป็นช่วงเวลาที่ประชาชนเลือกเปิดรับสื่อวิทยุ

สถานที่ที่เปิดรับฟังส่วนใหญ่พบว่า ฟังที่บ้าน จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 58.56 รองลงมาคือ ขณะเดินทาง จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 23.42 โดยมีลักษณะการเปิดรับฟังรายการเพื่อความบันเทิงมากที่สุด จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 49.69 รองลงมาคือ รายการประเภทข่าว จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 27.40 และหากจำแนกรายการพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุรายการที่ชอบฟังมากที่สุด คือ รายการชน ไซน์เรดิโอ จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 18.94 รองลงมาคือ รายการภูเก็ตวาไรตี้ จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80

3.3 ระดับความพึงพอใจของผู้ฟังรายการ

กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. อยู่ในระดับมาก รองลงมาในระดับความพึงพอใจระดับปานกลาง

3.4 ข้อเสนอแนะด้านรายการ

ผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มเวลารายการชน ไซน์เรดิโอและรายการภูเก็ตวาไรตี้ จำนวน 2 คน รองลงมา ระบุว่าควรเพิ่มเกมส์ลุ้นรางวัลหรือนักจัดรายการพูดคุยสนุก จำนวน 2 คน และควรปรับปรุงสัญญาณออกอากาศให้ชัดเจนกว่าที่เป็นอยู่ จำนวน 2 คน เป็นต้น

อภิปรายผล

1. พฤติกรรมการรับฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. ผลการศึกษา พบว่า

ช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับฟังคือ ช่วงเย็นเวลา 18.00-21.00 น. สถานที่ที่รับฟังพบว่า ผู้ฟังมีพฤติกรรมการรับฟังรายการมากที่สุดคือ ที่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 58.56 ซึ่งเป็นที่ที่สะดวกในการรับฟังรายการมากที่สุด สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พรทิพย์ วรกิจ โภคาทร (2539)

ที่กล่าวว่า ผู้รับสารจะเลือกรับสื่อที่ตนสะดวก ปัจจุบันผู้รับสารสามารถเลือกรับสื่อได้ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสื่อบุคคล แต่ทุกคนจะมีพฤติกรรมการรับสื่อที่แตกต่างกันตามที่สะดวก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิระศักดิ์ คาระวิวัฒนา (2548) ที่ระบุว่า ผู้รับฟังรายการวิทยุส่วนใหญ่ฟังรายการอยู่ที่บ้าน นอกจากนี้ ผลการศึกษาของ บุญบา หินเฑาะว์ (2552) ระบุว่า การฟังรายการวิทยุส่วนมากเป็นนักศึกษา และส่วนมากฟังที่บ้าน เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ ชุตานา ปุณณะหิตานนท์ (2540) ระบุว่าสถานที่ที่ฟังรายการวิทยุมากที่สุดคือ ที่บ้าน

ประเภทรายการที่รับฟังพบว่า ส่วนใหญ่เป็นรายการประเภทเพื่อความบันเทิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.69 รองลงมาคือ รายการข่าว คิดเป็นร้อยละ 27.40 ซึ่งรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. ในช่วงเย็นเป็นรายการข่าวสลับกับรายการบันเทิง ได้แก่ เวลา 18.00-19.00 น. จันทร์-ศุกร์ รายการข่าว สปข.5, เสาร์-อาทิตย์ รายการโคอ์ฟนิวส์ ซึ่งเป็นรายการบันเทิง เวลา 19.00-20.30 น. รายการข่าวจากส่วนกลางเวลา 20.30-21.00 น. รายการรอบวันทันข่าว สอดคล้องกับ อัมทิกา ศิระสิริกุล (2553) โดยประเภทรายการที่ชอบฟังมากที่สุดคือ รายการบันเทิงเช่นกัน

รายการที่ชอบฟังพบว่า เป็นรายการชั้น ไซน์เรดิโอมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยที่มีฐานะเป็นสื่อวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติที่ต้องเป็นสถานีหลักในการเสนอข่าวสารที่รวดเร็วทันเหตุการณ์ ให้ประชาชนได้ทราบและการเป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงเครือข่ายแห่งชาติ เพื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารและนโยบายของรัฐเพื่อสะท้อนความคิดเห็นของประชาชนสู่รัฐบาล

2. ความพึงพอใจของผู้ฟัง ผลการศึกษา พบว่า

กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 44 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมทิกา ศิระสิริกุล (2553) ที่ระบุว่าจากการฟังรายการวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดอุดรธานีของ นักเรียน นักศึกษาในเขตเทศบาลนครอุดรธานี โดยเฉลี่ยแล้ว นักเรียน นักศึกษามีความพึงพอใจกับการรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดอุดรธานีมาก รองลงมามีระดับความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 37.33 และมีระดับความพึงพอใจระดับมากที่สุด จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 16.33 ตามลำดับ เนื่องจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยได้นำเสนอรายการทุกประเภททั้งข่าวสารความรู้ความบันเทิงในฐานะที่เป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติที่ต้องมีบทบาทหน้าที่

- 1) เป็นสถานีหลักในการเสนอข่าวสารทั้งในยามปกติและยามฉุกเฉินให้ประชาชนได้ทราบ
- 2) เป็นสื่อในการเผยแพร่ให้ความรู้ในรูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนคือ การเสนอข่าวสารความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ สังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ถือว่าเป็นหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติในการให้ข่าวสารความรู้สู่ประชาชน
- 3) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติทำหน้าที่เตือนภัยอันตรายที่เกิดขึ้นในประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นการเกิดภัยธรรมชาติทุกชนิด เช่น วาตภัย อุทกภัย แผ่นดินไหว โรคระบาดเหล่านี้เป็นบทบาทหน้าที่ที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติจำเป็นต้องกระทำ
- 4) ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งเป็นระบอบที่คนในชาติยึดถือและถือเป็นอุดมการณ์ของชาติด้วย ซึ่งสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยได้ทำหน้าที่นี้มาตั้งแต่เริ่มกระจายเสียงจนถึงปัจจุบัน โดยเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยมาตลอด
- 5) ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยต้องใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สถานีวิทยุกระจายเสียงอื่นๆ รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมอันดีงามของไทยด้วย
- 6) เผยแพร่ผลงานนโยบายและกิจการของรัฐบาลในฐานะที่เป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ
- 7) ส่งเสริมความสามัคคีของคนในชาติ สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มชนต่างๆ และสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยงานกับประชาชนให้เกิดความสามัคคีและร่วมมือร่วมกันพัฒนาประเทศ
- 8) ส่งเสริมสุขภาพ อนามัยและคุณภาพชีวิตของประชาชนควบคู่กับความบันเทิง

3. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา พบว่า

ผู้ฟังจะฟังรายการมาก หลังเวลา 09.00 น. และจะฟังมากที่สุด ช่วงหลัง 18.00 น. ดังนั้น ในเวลาดังกล่าวทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ FM. ความถี่ 96.75 MHz. ควรผลิตรายการที่ผู้ฟังชอบ และควรผลิตรายการเพื่อรองรับช่วงเวลาดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผู้ฟังจะฟังรายการที่บ้านมากที่สุด รองลงมาคือ ขณะเดินทาง ดังนั้น สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. ควรปรับปรุงรูปแบบรายการให้มีความหลากหลายมากขึ้น

ผู้ฟังรับฟังรายการเพื่อความบันเทิงมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรองศาสตราจารย์ มนตรี มีเนียม และพิเชษฐ เพียรเจริญ (2551) พบว่า สภาพการรับฟังรายการของผู้ฟังสถานีวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เหตุผลที่ผู้ฟังชอบเปิดรับฟังคือ เพื่อความบันเทิง รองลงมาคือ ฟังข่าวสาร ดังนั้น สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. ควรมีการเพิ่มรายการบันเทิงและข่าวให้มีสัดส่วนที่เท่าๆ กัน

ผู้ฟังฟังรายการซันไรส์เรดิโอ มากที่สุด รองลงมาคือ รายการภูเก็ตวาไรตี้ ซึ่งมีผู้ฟังในจำนวนที่ใกล้เคียงกันมาก ดังนั้น สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. ควรขยายเวลาในการผลิตรายการทั้งสองให้มากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้ฟัง ส่วนรายการห้องข่าว สปข.5 และรายการ โคออปนิวส์ ไม่ค่อยได้รับความนิยม ควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบรายการเพื่อให้น่าสนใจมากขึ้นหรือปรับเปลี่ยนเป็นรายการรูปแบบอื่น

ผู้ฟังมีความพึงพอใจต่อรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. โดยรวมอยู่ในระดับมาก รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. ควรพัฒนานักจัดรายการและรูปแบบรายการให้สอดคล้องกับที่ผู้ฟังชื่นชอบตามที่ผู้ฟังได้เสนอแนะมา ให้มากที่สุด

4. ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า

ผู้ฟังมีคำแนะนำในประเด็นต่างๆ ดังนี้ ผู้ฟังให้เพิ่มเวลารายการซันไรส์เรดิโอและรายการภูเก็ตวาไรตี้ รองลงมาคือ ควรเพิ่มเกมส์ลุ้นรางวัลหรือนักจัดรายการพูดคุยสนุก ควรปรับปรุงสัญญาณออกอากาศให้ชัดเจนกว่าที่เป็นอยู่ ควรนำเสนอข่าวทันเหตุการณ์ และควรเพิ่มการค้นหาเพลงแนวใหม่เปิดในรายการ นอกจากนั้น มีการเสนอแนะให้มีการเพิ่มรายการอื่นๆ เช่น นำเสนอข่าวฟุตบอล เปิดสายร้องเรียนความทุกข์ของชาวบ้าน เปิดเพลงอื่นๆ

ดังนั้น สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. ควรเพิ่มเกมส์ลุ้นรางวัลหรือนักจัดรายการพูดคุยสนุก ปรับปรุงสัญญาณออกอากาศให้ชัดเจนกว่าที่เป็นอยู่ นำเสนอข่าวทันเหตุการณ์ และเพิ่มการค้นหาเพลงแนวใหม่เปิดในรายการ สอดคล้องกับ จาระไน แกล โกศล (2539: 57) พบว่า ผู้ฟังรายการวิทยุได้เสนอความต้องการจากรายการวิทยุ เรื่องความต้องการด้านข่าว สารและความรู้ รายการเพลง รายการประเภทที่ผู้ฟังมีส่วนร่วม รายการเพื่อสังคมและรายการบันเทิงอื่นๆ ถือว่าเป็นโอกาสดีที่จะได้พัฒนารูปแบบรายการได้ตรงตามความต้องการของผู้รับฟังได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. ควรปรับปรุงการดำเนินรายการและผลิตรายการให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งด้านเนื้อหา ภาษา เพลงที่เปิดในรายการ รูปแบบการนำเสนอ ที่น่าสนใจ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับฟังและความพึงพอใจการรับฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz. เปรียบเทียบกับรายการของสถานีวิทยุคลื่นอื่นๆ ในจังหวัดภูเก็ต
- 2) ควรศึกษาความต้องการของประชาชนในการฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยทั่วประเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน นำมาปรับปรุงรูปแบบการผลิตรายการให้ได้ตรงกับความต้องการของผู้ฟังในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- “กฎหมาย ระเบียบวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์” กองงานคณะกรรมการ
วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ (2545)
กรุงเทพมหานคร
- กมลทิพย์ วาสนสมพงษ์ (2551) “ภาพลักษณ์สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ
การศึกษิตตามอัชชาสัยในสายตาประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- กฤษ ปุณณกันต์ (2520) อติตอธิตกรมประชาสัมพันธ์ *ทฤษฎีและแนวคิดทางด้าน
วิทยุกระจายเสียง* หน้า 5
- กิติมา ปรีดีดิถ (2524) *ทฤษฎีการบริหารองค์การ* กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- แคทซ์ และคณะ Katz.E.and Other. (1974) “การใช้ประโยชน์และการได้รับการพึงพอใจจาก
สื่อมวลชนของผู้รับสาร” ใน มสช. 2531 หน้า 634-635
- จรรยา ทองถาวร (2536) *มนุษย์สัมพันธ์* กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
วิทยาลัยครูธนบุรี ห้างหุ้นส่วนจำกัด อักษราพิพัฒน์ จำกัด โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์
- จ่านง รังสิกุล อติตรองผู้อำนวยการทั่วไปและหัวหน้าฝ่ายจัดรายการบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด
(สัมภาษณ์)
- จินตนา ตั้งจิตธรรม (2547) เอกสารเผยแพร่สารวิจัยธุรกิจ ปีที่ 8 ฉบับที่ 36
- จิราภรณ์ สุวรรณวาทกิจ (2543) “หลักการจจัดรายการวิทยุกระจายเสียง” ใน*เอกสารการสอน
ชุดวิชาการจัดรายการวิทยุกระจายเสียง* หน่วยที่ 2 หน้า 76-82 นนทบุรี มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์
- ดวงจันทร์ ศิริบัญชาชัย (2537) *กาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย* กรุงเทพมหานคร: สถานีวิทยุกระจายเสียงจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- ธงชัย สันติวงษ์ (2533) *การบริหารงานบุคคล* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- นภาพรณี อัจฉริยะกุล (2543) การศึกษานอกโรงเรียน กรมเทคนิคการประชาสัมพันธ์
“แนวคิดเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์” หน้า 155-174 กรุงเทพมหานคร:
นำถังการพิมพ์, ม.ป.ป.

- นริษา นราศรี (2535) “ความพึงพอใจของบทเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุดในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก
- นฤมล มีชัย (2535) “ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี
- บุญยรัตน์ อภินันท์ศรี (2542) “การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันราชภัฏมหาสารคามที่มีต่อรูปแบบการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงในปัจจุบัน: สถาบันราชภัฏมหาสารคาม”
- ปนัดดา ธนสถิต (2526) *วิวัฒนาการสื่อมวลชนไทย* กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____. (2551) *การสำรวจความนิยมและความพึงพอใจการเปิดรับฟังรายการข่าววิทยุและรับชมข่าวโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์*
- ประเวศ ะสี เสนอแนะการทำงานเชิงยุทธศาสตร์ของนายกรัฐมนตรีนริ (วันที่ 12 ธันวาคมพ.ศ. 2549 ปีที่ 29 ฉบับที่ 10503, มติชน)
- พรรณี มังคะลี (2531) *ความเป็นมาของการจัดรายการวิทยุกระจายเสียง* กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- พินิตตา สุขโกศล (2549) “การผลิตสื่อกระจายเสียง” ในเอกสารประกอบการสอนวิชาการผลิตสื่อกระจายเสียง หน้า 2 คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศ ภาควิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
- พีระ จิรโสภณ (2547) “พฤติกรรมการสื่อสารมวลชน” ในเอกสารการสอนชุดวิชาทฤษฎีและพฤติกรรมสื่อสาร หน่วยที่ 11 หน้า 252-254 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย
- _____. (2520) “พฤติกรรมการสื่อสารมวลชน” ในเอกสารการสอนชุดวิชาทฤษฎีและแนวคิดทางด้านวิทยุกระจายเสียง หน่วยที่ 11 หน้า 250-255 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย
- ไพบุลย์ ช่างเรียน (2516) *สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา* กรุงเทพมหานคร: แพร่พิทยา

มนตรี ดวงจิโน (2538) พฤติกรรมการรับฟังข่าวสารความรู้จากสื่อวิทยุกระจายเสียงและการนำ
ความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันของชาวบ้านและผู้นำชุมชนในจังหวัดปัตตานี
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ภาควิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี

มนตรี มีเนียม และพิเชษฐ เพียรเจริญ วารสารวิทยบริการ 49 ปีที่ 19 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน
2551

รจนา ไชยนิรันดร์กุล (2542) การใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เพื่อสนองตอบความ
ต้องการข่าวสารของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง การกำกับดูแลเนื้อหาของสื่อวิทยุและโทรทัศน์ในประเทศไทย
(โครงการ "การปฏิรูประบบสื่อ: การกำกับดูแลเนื้อหาโดยรัฐ การกำกับดูแลตนเอง
และสื่อภาคประชาชน") โดย พิงรรอง งามสุต ณะนันทน์ และศศิธร ยูโกศล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กันยายน 2546

วลัย จิตรสมุทร (2551) พฤติกรรมการเปิดรับฟังและความพึงพอใจรายการสถานีวิทยุกระจายเสียง
แห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ ระบบ A.M. ความถี่ 909 KHz.

ศรัณญา วิชาช่วง และหัตถุพงษ์ ลัพพะลักษณ์ (2548) พฤติกรรมการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงของ
เยาวชนใน เขตเทศบาลนครอุดรธานี

ศรีประภัสสร สุทธิเสวนต์ (2534) รวมบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมภาร กวียะ (2527) การสื่อสารมวลชนบทบาทหน้าที่ต่อชีวิตความรับผิดชอบต่อสังคม
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สมพงษ์ เกษมสิน (2518) การบริหารงานบุคคลแผนใหม่ กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช

สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง (2542) การบริหารบุคคลและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สุชาติ กังวารกิตต์ (2538) พฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน F.M.103.25
MHz. (บ้านตาด) ของประชาชนในจังหวัดอุดรธานี

สุมน อยู่สิน (2543) "แนวคิดในการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง" ในเอกสารการสอนชุดวิชา
การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง หน้วยที่ 1 หน้า 21-23 นนทบุรี มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์

- สุริย์ พันธุ์เจริญ (2543) “การบริหารวิทยุกระจายเสียงระบบเครือข่าย” ในเอกสารการสอนชุดวิชา
 หลักการบริหารวิทยุกระจายเสียง หน่วยที่ 4 หน้า 85-86 นนทบุรี มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์
- เสถียร เขยประทับ (2528) การสื่อสารและการพัฒนา กรุงเทพมหานคร: เจ้าพระยาการพิมพ์
- หทัยรัตน์ ประทุมสูตร (2542) “ความพึงพอใจการปฏิบัติงานในโรงพยาบาลของรัฐและเอกชนใน
 จังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร
 พิษณุโลก
- อนุกุล สนิทพันธ์ (2544) พฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุ “ภาษาสื่อสารสัมพันธ์ชายแดนใต้”
 ของชาวไทยมุสลิมในอำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส มหาวิทยาลัย
 สงขลานครินทร์ บัณฑิตวิทยาลัย
- อรุณ งามดี และสุมน อยู่สิน (2543) “หลักการบริหารงานวิทยุกระจายเสียง” ในเอกสารการสอน
 ชุดวิชาหลักการบริหารวิทยุกระจายเสียง หน่วยที่ 3 หน้า 142-146 นนทบุรี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์
- อัมตिका ศิระสิริกุล (2553) “การฟังรายการวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดอุดรธานีของนักเรียน
 นักศึกษาในเขตเทศบาลนครอุดรธานี”
- อุทัย หิรัญโต พิมพ์ลักษณ์ (2520) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ กรุงเทพมหานคร:
 โอเดียนสโตร์
- อุษา จันทรประกาศ (2535) “การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ฟังรายการกระจายเสียงวิทยุ
 มุมชนของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดจันทบุรี”
- เอกสารประวัติความเป็นมาของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (2540)
- Colin, C. (1978). *Human communication: A review, a survey and a criticism*. New York:
 Holt, Rinehart & Winston.
- Communication Theory (pp. 28-36). New York: Harper and Row.
- Communication. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- De Fleur, M. L. (1970). *Theories of Mass Communication*. New York: David McKay.
- Gilmer, V.H.B. (1966). *Industrial Psychology*. New York: McGraw-Hill. Greenwich;
 CT: LAI Press.
- Klapper, J. T. (1963). *The Effect of Mass Communication*. Glencoe, IL: The Free Press.
- Mr. Krakwski (2520) อดีตอาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 (สัมภาษณ์)

Price, J., and Muller, C. (1986). *Absenteeism and Turnover of Hospital Employee*.

Rogers, E. M., & Svenning, L. (1969). *Modernization Among Peasants: The Impact of*

Schramm, W. (1973). *How Communication Work's*. in D. C. Mortensen (Ed.). *Basic reading in*

Wolman, Benjamin B. (1973). *Dictionary of Behavior Science*. Von Nonstrand: Reinhold
Co, Ltd.

<http://www.phraeradio.blogspot.com/>

<http://www.radiothailand.prd.go.th>

<http://www.researchgate.net/>

<http://www.siangdham.com/Solar>

<http://www.soreda.oas.psu.ac.th>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง พฤติกรรมการรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียง
แห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.

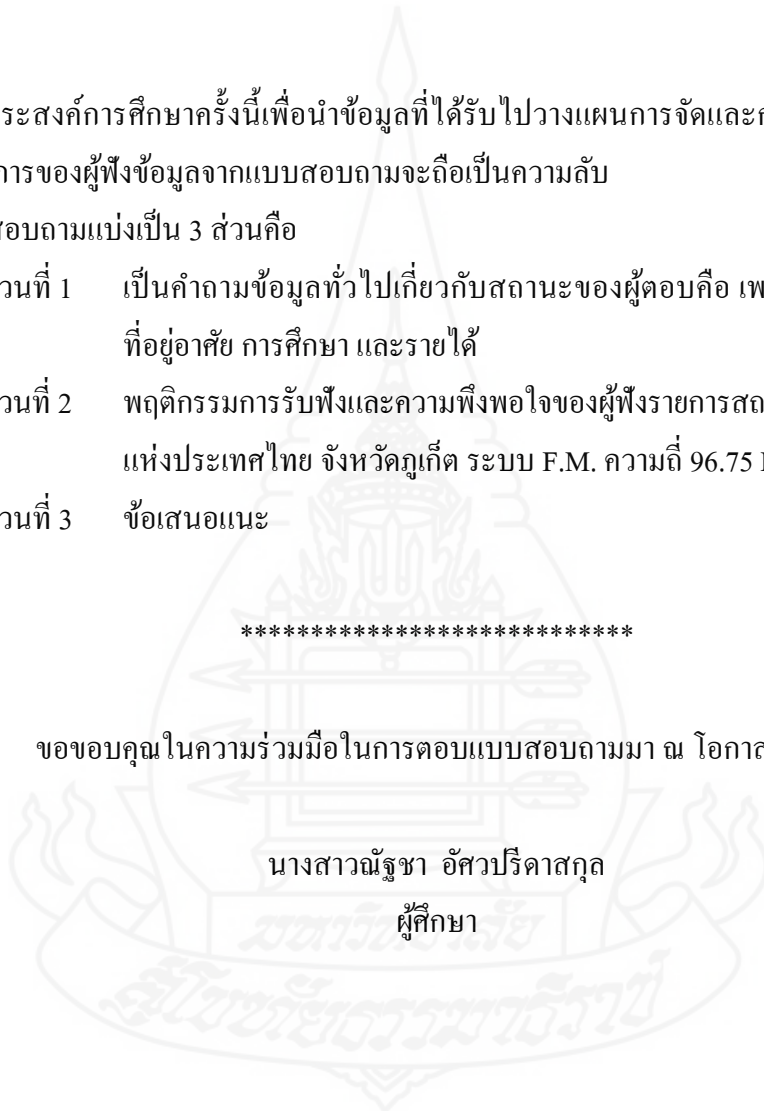
คำชี้แจง

1. วัตถุประสงค์การศึกษาครั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปวางแผนการจัดและการผลิตรายการตามความต้องการของผู้ฟังข้อมูลจากแบบสอบถามจะถือเป็นความลับ
2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ
 - ส่วนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานะของผู้ตอบคือ เพศ อายุ อาชีพ ระดับที่อยู่อาศัย การศึกษา และรายได้
 - ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.
 - ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ขอขอบคุณในความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นางสาวณัฐชา อัสวปริศาสกุล

ผู้ศึกษา

แบบสอบถาม

เรื่อง พฤติกรรมการรับฟังและความพึงพอใจผู้ฟังรายการสถานีวิทยุกระจายเสียง
แห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน และตอบคำถามลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 25 ปี 25-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี 51-60 ปี 60 ปีขึ้นไป
3. อาศัยอยู่ในพื้นที่
 อำเภอเมืองตำบล.....
 อำเภอกลางตำบล.....
 อำเภอเกาะทุ่งตำบล.....
4. อาชีพ
 รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 รับจ้าง พนักงานบริษัท
 เกษตรกร กิจการส่วนตัว
 นักเรียน/นักศึกษา อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. รายได้ต่อเดือน
 ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,000-10,000 บาท
 10,001-15,000 บาท 15,001 -20,000 บาท
 20,001 – 25,000 บาท 25,001 บาทขึ้นไป
6. ระดับการศึกษา
 ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
 ปวช./มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวส./อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
 ปริญญาตรี ปริญญาโท
 ปริญญาเอก อื่นๆโปรดระบุ.....

**ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่ 96.75 MHz.**

1. ช่วงเวลาที่ท่านฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M.
ความถี่ 96.75 MHz. (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 05.00-09.00 น. 09.01-12.00 น. 12.01-15.00 น.
 15.01-18.00 น. 18.01-21.00 น. 21.01-24.00 น.

2. ตามปกติท่านรับฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ
F.M. ความถี่ 96.75 MHz. ณ สถานที่ใด

- บ้าน ขณะเดินทาง
 สำนักงาน อื่นๆ โปรดระบุ

ไร่ - สวน

3. ท่านฟังรายการทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M.
ความถี่ 96.75 MHz.

ประเภทใด(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ข่าว ความรู้
 ความบันเทิง บริการสาธารณะ

4. ท่านชอบรายการใดของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M.
ความถี่ 96.75 MHz

- ข่าวจากส่วนกลาง ข่าวหัวเช้า ห้องข่าว สปข.5
 ชัน ไซน์เรดิโอ รอบวันทันข่าว โค ออฟ นิวส์
 ภูเก็ตวาไรตี้ ทินวาไรตี้

5. ความพึงพอใจของรายการจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M.
ความถี่ 96.75 MHz

- มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

**ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต ระบบ F.M. ความถี่
96.75 MHz.**

.....
.....
.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวณัฐชา อัสวปริดาสกุล
วัน เดือน ปีเกิด	31 มีนาคม 2520
สถานที่เกิด	อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย
ประวัติการศึกษา	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2546
สถานที่ทำงาน	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดภูเก็ต
ตำแหน่ง	นักจัดรายการ

